

Putinas

MORTUOS VOCO/ MIRUSIUS ŠAUKIU

Šaukiu aš jus visus iš kapinynų,
Iš pakelės duobių ir griovių,
Iš molio, dumblo ir smėlynų,
Ir iš visų mirties vietovių:
Pakilkit griaučių šiurpūs milijonai,
Garbingieji pulkai ir legionai,
Ir tu, kurie nuo šalčio ir nuo bado
Pūgų simfonijoje mirtį rado,
Ir tie, kuriems
už laisvę teko mirti,
Dūlėja nukankinti.

Pakilkite išniekinti,
Subjauroti, apluošinti,
Su aimanomis ir klyksmais,
Su budelių girta gauja,
Kuri žibintų žaroje
Ant jūsų kapo spiaudėsi ir šoko.
Mortuos voco!

Bet tyli kapinyno tamsios kalvos,
Nekyla niekas iš drėgnos duobės,
Ramybėj miega griaučių plikos galvos.
Jų sapno niekas niekada neįspės,
Kaip niekas neįspės kančios
Prasmės, nei galo, nei pradžios.
Ir viską saugo paslaptis,
Kaip ta šiurpi, tyli naktis.
Ir eis gyvieji per tą buitį klaidią
Su gėla amžina, gilia:
Visiems, visiems keliu tuo eiti reikia,
O grįžti niekam nevalia.

Negrįšiu jau nė aš į saulės dieną
Iš tos juodos nakties,
Tik pakelėj pro varpučio velėną
Gal ranką kas išties
Ir tars: Eiva drauge į gilumą,
Į didžią, šventą tylumą,
Kur ašarų nebus, nė vieno juoko”.
Mortuos voco.

Lietuvos keliu... Petras Cidzikas vilties žygyje Markso prospekte Maskvoje
1990 metų rugsėjo 12 dieną.

Klaudijaus Driskiaus nuotr.

LIETUVOS SEIMAS PAMINĖJO TRAGIŠKĄJĮ 1941 METŲ BIRŽELĮ

Birželio 14 d. Lietuvos Seime buvo paminėtos tragiško 1941 metų birželio dienos.

“Mes tiriamo praeitį ir mes pajėgūs teisingai ją įvertinti be keršto nuotaikų, bet su užuojauta bei moraline ir socialine kompensacija už patirtas tremtinių skriaudas”, - sakė iškilmingame minėjime Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas.

Pasak jo, didžiųjų tremčių pradžios 60-ųjų metinių sukaktis suteikia progą ir teisę įvertinti mūsų patyrimą regioninio ir pasaulinio saugumo kontekste, pabrėžti savo demokratinės raidos laimėjimus, atsakyti į klausimą - ar Lietuvos gyventojai savo valstybėje jau yra saugūs?

Seimo vadovo teigimu, tik atvira, aktyvių, veiklių ir savarankiškų žmonių visuo-

menė bus laisva ir saugi. “Politinės valdžios išbandymas ir išlaikymas pirmiausia pagrindžiamas skaidrumu, aktyvumu, perspektyvos išvalgumu. Ir užsienio, ir vidaus politikoje tai vienodai svarbu”, - sakė jis.

Seimo Pirmininko A. Paulausko nuomone, aktyvi kūryba šalies vidaus politikoje neatsiejama nuo ryžtingo dalyvavimo tarptautiniuose santykiuose - ir atvirkščiai: tariamieji “neutralitetai” šiuolaikiniame pasaulyje reikštų, pasak jo, iš esmės ne ką kita, kaip nusišalinimą nuo svarbių reikalų.

Prieš išvykdamas oficialaus vizito į Čekiją, A. Paulauskas pasidžiaugė, kad turės progos padėkoti Čekijos politikams ir ypač - jos Prezidentui už paramą Baltijos valstybėms, už deklaruojamą

pasauliui priminimą apie moralinę NATO šalių atsakomybę dėl Ribentropo-Molotovo pakto padarinių, už Vaclavo Havelo paskelbtą įsitikinimą, kad kitais metais Šiaurės Alanto sąjungos viršūnių susitikime Prahėje bus pakviesti į šią saugumo organizaciją.

A. Paulausko nuomone, saugios valstybės kūryba niekuo nesiskirs nuo demokratinių šalių pasaulio, kai laikysimės principo, kad mūsų, politikų veikla turi būti skaidri ir suprantama visuomenei, kai bus ieškoma kompromisų ir derinamos nuostatos ne ambicijoms tenkinti, bet naudingoms reformoms įgyvendinti. “Tik suformavę pasitikėjimo atmosferą politiniame gyvenime, galėsime tikėtis, kad ji sklįstų ir tarp rinkėjų”, - sakė Seimo

vadovas. Jo teigimu, saugus būstas, darbas, investicijos - tai mūsų bendri tikslai Lietuvoje.

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius Stasys Van-sevičius savo kalboje pažymėjo, kad visi, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie lietuvių tautos genocido vykdymo, turi būti atitinkamai pagal jų kaltės laipsnį nubausti. Jo nuomone, genocido nusikaltimų tyrimas labai aktualus, kadangi Lietuva turi realią galimybę nubausti jų vykdytojus. “Ir privalo tai padaryti, nes prisiėmė tarptautinius įsipareigojimus, kad nusikaltėliai neišvengs atsakomybės”, - sakė jis.

Iškilmingame minėjime taip pat kalbėjo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro departamento direktorius Arvydas Anušauskas, kunigas

Julius Sasnauskas, Lapteviečių brolijos valdybos narys Jonas Puodžius.

Iškilmingame parlamento posėdyje, skirtame Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienoms paminėti, dalyvavo Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas, Vyriausybės nariai, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatai - Nepriklausomybės Akto signatarai, buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas, diplomatinė misijų atstovai, Seimui atsakingų institucijų vadovai, pasipriešinimo dalyvių ir tremtinių, politinių kalinių visuomeninių organizacijų vadovai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, partizanai, kiti svečiai.

Minėjime trėmimų aukos buvo pagerbtos tylos minute.

Nukelta į 6 p.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ SIŪLOMA SUSIPAŽINTI SU VALSTYBĖS PASLAPTIMIS

Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijai atstovaujantis Seimo narys Jonas Korenka siūlo sudaryti galimybę Seimo nariams be jokių apribojimų ir išankstinių procedūrų susipažinti su valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančia informacija ir ja naudotis.

Parlamentaro nuomone, tai leistų įgyvendinti Konstitucijos, Seimo statuto bei Seimo nario priesaikos deleguotas pareigas bei suteiktas teises, praneša ELTA. Todėl jis užregistravo Seimo posėdžių sekretoriato Valstybės ir tarnybos paslaptį įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą. Šiuo metu Seimo narių galimybę susipažinti su valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančia informacija ir ja naudotis reglamentuoja Valstybės ir tarnybos paslaptį įstatymas. "Įstatymo laukiamas privalumas - Seimo nariams bus sudaryta galimybė be apribojimų įgyvendinti parlamentinės kontrolės teisę Vyriausybei bei kitoms valstybės institucijoms", - aiškina J. Korenka.

■ VLANDSBERGIO PROJEKTAS NESULAUKĖ PRITARIMO

Vyriausybė nepritarė Seimo nario Vytauto Landsbergio projektui, kuriuo buvo siūlyta 5 procentus nuo gaunamų iš privatizavimo lėšų atskaityti į SSRS deportuotų asmenų grįžimo į Tėvynę fondą, praneša ELTA.

Vyriausybės nuomone, pagrindinis šio fondo finansavimo šaltinis turėtų būti užsienio valstybės, padariusios žalą Lietuvai okupacijos metais. Būtent tokio fondo steigimas ir yra numatytas įstatyme "Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo".

Be to, nuo 1992 metų politinių kalinių ir tremtinių aprūpinimui butais ir socialinei paramai iš įvairių šaltinių skirta beveik 65 mln. litų.

Iš Privatizavimo fondo 1999-2000 metais Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimos narių sugrįžimo į Lietuvą ir jų aprūpinimo programai įgyvendinti skirta 3,4 mln. litų. Šiemet šiai programai numatyta iš valstybės biudžeto skirti 2,7 mln. litų, o iš valstybės vardu gaunamų paskolų - 1 mln. litų.

■ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIAI UŽ NATO

Birželio 9-10 dienomis vyko Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos 53-iasis metinis suvažiavimas, praneša iš Londono Eltos korespondentas Klemensas Tamošiūnas. Suvažiavime priimtose rezoliucijose įrašytas Didžiosios Britanijos lietuvių pasižadėjimas palaikyti demokratinės Lietuvos pastangas įstoti į NATO ir Europos Sąjungą, visomis išgalėmis remti Lietuvos socialines, mokslo, meno ir kultūros institucijas, taip pat puoselėti lietuvių tarp Didžiosios Britanijos lietuvių, ypač jaunimo.

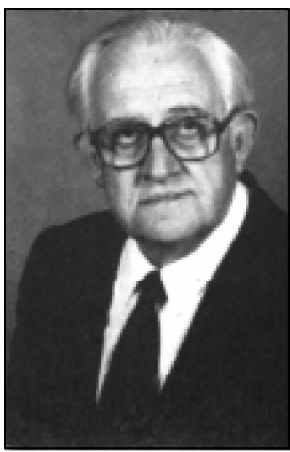
Vienoje iš suvažiavimo rezoliucijų prašoma Lietuvos Vyriausybės ir jos atstovybių remti užsienio kraštuose veikiančias lietuvių organizacijas bei religines bendruomenes, lietuvių kultūros draugijas, taip pat teikti valstybės paramą lietuviams, atvykstantiems iš užsienio į Lietuvą mokytis ir studijuoti, skirti jiems stipendijas.

Suvažiavimas pareiškė padėką Britanijos lietuviams ir britams, dosniai parėmusiems Britų-Lietuvių vaikų pagalbos fondą, kurio lėšomis buvo finansuojami pagalbos ligoninėms ir neturtingoms šeimoms projektai. Oficialiai suvažiavime buvo pasveikinti naujai Didžiojoje Britanijoje apsigyvenę lietuviai ir pakviesti jungtis į organizacijas, bendromis jėgomis dirbti lietuvių išsaugojimo darbą.

■ ŽADA LIETUVAI ATVERTI SAVO DARBO RINKAS

Lietuva nesutinka, kad septynerių metų pereinamuoju laikotarpiu būtų ribojama jos piliečių teisė laisvai įsidarbinti Europos Sąjungoje ir viliasi teigiamo šios problemos sprendimo.

"Mes nepriimame galutinio ES pasiūlymo dėl pereinamojo laikotarpio ir manome, kad Lietuvos padėtis yra tokia, jog nekelia pavojaus ES darbo rinkai. Todėl sieksime, kad Lietuvai taikomi apribojimai ir susitarimai būtų kuo lankstesni, kuo palankesni ir nesukėtų nereikalingų socialinio, ekonominio ar politinio ažiotažo tiek Lietuvoje, tiek Europos Sąjungoje", atsakydamas į Eltos klausimą pareiškė Vyriausiasis derybininkas deryboms su ES Petras Auštrevičius. Jis priminė, kad Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas savo kolegoms - ES šalių Vyriausybės vadovams - yra išsiuntęs laiškus, kviesdamas derybų dėl dvišalių susitarimų šioje srityje. "Mes jau išgirdome padaršinančius žodžius iš Švedijos - Švedija pareiškė, kad ji netaikys pereinamųjų laikotarpių šioje srityje. Tikimės, kad dar kelios valstybės panašius pareiškimus padarys artimiausiu metu - tai Airija, Danija, Olandija ir kitos valstybės, kurios turėtų išsakyti teigiamą poziciją", sakė jis.

Algirdas Pužauskas

Didžiosios Britanijos balsuotojai birželio 7 d. išrinko naują parlamentą, kuriame didelę daugumą laimėjo Darbo partija, vadovaujama ministro pirmininko Tony Blair, 48 metų. Savo pareiškime rėmėjams jis pasakė, kad nėra didesnės garbės kaip būti perrinktam ministru pirminku antrai kadencijai. Iki šiol tik du darbiečiai premjerai buvo perrinkti antram terminui, bet jiems neteko užbaigti savo tarnybos. Britanijos politikų tarpe tik vienai konservatorių premjerei Margaret Thatcher pavyko rinkimus laimėti net trečiąsyk.

Sužinojęs balsavimo rezultatus, konservatorių partijos kandidatas William Hague, 40 metų amžiaus, paskambino premjerui ir pasveikino jį su laimėjimu. Po to konservatorius padėkojo rinkėjams, kurie balsavo už jį ir jo vadovaujamą partiją. Jis buvo vėl perrinktas parlamento nariu, tačiau pats pasitraukė iš partijos pirmininko vietos. Darbo partijos vadas Blair padarė karalienei mandagumo vizitą. Savo pirmoje po rinkimų kalboje premjeras

• **Floridos** gubernatorių ir prezidento brolis Jeb Bush pareiškė reporteriam, kad jis vėl kandidatuos į gubernatoriaus vietą 2002 balsavimuose. Į šią vietą kandidatuoti planuoja ir demokratė, buvusi prezidento Clinton kabineto narė Janet Reno.

• **Japonijoje**, Ikeda mieste, pamišęs 37 metų vyras išbrovė su peiliu rankoje į mokyklą, nužudė 8 septynmečius vaikus, per 15 minučių dar sužeidė 15 kitų, jų tarpe du mokytojus. Japonų spauda rašo, kad vis plečiasi nusikaltamumas, auga žmogžudysčių skaičius.

• **Vatikanas** paskelbė, kad rugsėjo mėnesį popiežius Jonas Paulius II planuoja aplankyti Armeniją ir Kazakstaną.

• **Rusijos Dūma** 243-125 balsais patvirtino planą, kuris leidžia priimti pasaulio branduolinių jėgainių sunaudotą

DARBO PARTIJA LAIMĖJO

pripažino, kad vyriausybė turės investuoti daugiau lėšų į mokyklas. Teks pasirūpinti ligoninių padėtimi. Britanijos sveikatos įstaigos turi baigti pradėtas pagerinimo reformas. Dabar operacijų reikalingi piliečiai kartais turi laukti savaites, kol ateina ligoninėse eilė operacijai, trūksta ligoninėms darbuotojų, gailestingųjų seselių. Kai kur turėtų būti daugiau gydytojų. Valstybės mokyklose trūksta mokytojų, pripažino ministras pirmininkas.

Parlamento rinkimuose dalyvavo apie 60 nuošimčių balsavimo teisę turinčių piliečių. Paprastai jų būna tarp 70 ir 77 proc. Kai kurie laikraščiai rašė, kad Britanijos piliečius apėmusi apatija. Kiti teigė, kad balsavimuose nebuvo pakankamai svarbių ideologinių klausimų. Ypač konservatorių partijoje tarp kandidatų nesimatė įdomių, ugingų kalbėtojų. Partija pati susiskaldžiusi Europos Sąjungos klausimuose. Vadinamieji euroskeptikai pasisako prieš britų piniginių vienetų svoro pakeitimą į eurą. Net ir Darbo partijos vadovybė pažadėjo, kad prieš tokį prisijungimą prie Europos Sąjungos pinigų teks organizuoti referendumą.

Britanijos parlamente yra 659 atstovai. Balsavimo dieną padėtis paaiškėjo kai BBC radijas paskelbė, kad darbiečiai laimėjo 388 vietas, konservatoriai 116 ir trečioji

Keliais sakiniiais

kurą. Kritikai puola šį sumanymą, kuris pavers Rusiją atominiu šiuokšlynu. Atominės energijos ministras Alexander Rumyantsev aiškino, kad užsienio valstybės sumokės už atliekų priėmimą didelių pinigų, apie 20 milijonų dolerių. Rusija priims apie 20,000 tonų jėgainių sunaudoto kuro, iš kurio rusai planuoja gaminti vėl naudingą medžiagą. Už atliekų priėmimą balsavo ir komunistų partijos vadas. Pasaulyje veikia 659 branduoliniai reaktoriai, įrengti 436-se jėgainėse.

• **Naujieji Izraelio imigrantai** kritikuoja vyriausybę ir premjerą Sharon, kad jis nepakankamai griežtai kovoja su palestiniečiais. Rusijos žydai sudaro naują imigrantų bangą, kurios narių net 10 teko palaidoti Petah Tikva kapinaitėse. Tėvai ir seneliai kaltino save, kad jie

partija, liberalai demokratai gavo 37 vietas. Kandidatus buvo iškėlusios įvairių regionų grupuotės. Šiaurinė Airija turi parlamente 18 vietų. Skelbiama, kad šiuose balsavimuose savo pozicijas sustiprino Š. Airijos kietosios linijos grupės ir protestantų ir katalikų tarpe.

Premjeras Tony Blair po perrinkimo pakeitė vyriausybės užsienio reikalų ministrą Robin Cook. Nauju užsienio reikalų tvarkytoju paskirtas buvęs vidaus reikalų ministras Jack Straw. Naujai perrinktą ministrą pirm. Tony Blair pirmas pasveikino JAV prez. George W. Bush, pranešdamas savo norą vieningai dirbti su premjeru.

Tony Blair, Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas, neseniai laimėjęs rinkimus, netik draugiškai spaudė ranką Rusijos prezidentui Vladimir Putin, dešinėje, bet ir griežtai įspėjo, kad Rusijos žvalgybai nebus leista šnipinėti. AP

atsivežė savo vaikus į demokratinę, laisvą Izraelį geresniam gyvenimui, negu Rusijoje jie matė, o štai, dabar jie tapo savižudžio teroristo aukomis Izraelyje vis dar nepavyksta sustabdyti smurto.

• **Afganistano** valdžią sudaranti Taliban religinė partija įspėjo visus užsieniečius, kad jie negertų alkoholinių gėrimų, nevalgytų kiaulienos, neklausytų garsios muzikos ir nešiotų geltonos medžiagos ženklus ant savo drabužių. Draudžiama turėti "nepadorius" ryšius su kitos lyties asmenimis. Nusizengusiems gresia kalėjimas ar ištėmimas.

• **Kinija ir JAV** susitarė dėl žvalgybos lėktuvo išvežimo iš Kinijos Hainan oro uosto. Lėktuvas ten buvo priverstas nusileisti balandžio 1 d. Amerikiečiai lėktuvą išardys, ji išveš rusų transporto lėktuvas

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TEESIE

1941 metų birželio 14-oji - gedulo, nevilties ir mirties diena.

Krauju jinai amžiams liks įrašyta į juodžiausius Lietuvos istorijos puslapius. Tai neregėto smurto, begėdiško melo, siaubingiausios neteisybės diena. Tai diena, kai dvikojai Stalino žvėrys klatingai, iš pasalų pradėjo šurpiausią Lietuvos naikinimo akciją. Gyvuliniuose vagonuose į amžino įšalo žemę savo Golgotos kelią pradėjo lietuvių tauta. Nepagailėjo atėjūnai net nėščių moterų. Nepagailėjo nei senelių, nei vaikų.

Paskui Lietuvą nusiaubė pasaulinio karo vėtra, jos žemę trypė vokiškųjų fašistų batai. O dar nespėjus nugriaudėti mūšių kanonadoms, į Rytus vėl ėmė riedėti tremtinių ešelonai. Totalinis teroras, prisidengęs kilniausiais humanizmo vardais, skynė karo audrų nuniokotos Lietuvos žiedą...

Daugeliui nebuvo lemta sugrįžti į gimtuosius namus. Jų kaulus priglaudė šalta svetima žemė. O mes ir šiandien nežinome, kiek aukų pareikalavo raudonasis maras, kiek Lietuva neteko sūnų ir dukterų. Kiek? Kelių šimtų tūkstančių?

Budeliams rūpėjo viena - paversti mus savo vergais, sunaikinti, nušluoti nuo žemės paviršiaus.

Bet mes nepalūžome. Mes tikėjome. Tikėjome Dievu ir Tėvyne. Tikėjome, kad išliksime. Tikėjome, kad gyvens Lietuva ir jos tauta.

Ir birželio 14-ąją pavadinome gedulo ir Vilties diena.

Ir protėvių palaikus iš svetimos žemės gabenome į Tėvynę. Namu. Tokia buvo mirštančiųjų valia. Nes jų lūpos ir ten kartojo šventą maldos žodį
TEESIE...

Lietuva! TEESIE šventas Tavo vardas!
Lietuva! TEATEINIE Tavo karalystė!
Lietuva! TEESIE Tavo valia!
TEESIE!

(Iš leidinio "Teesie")

BAISUSIS BIRŽELIS - KURIO NIEKUOMET NEUŽMIRŠKIME!

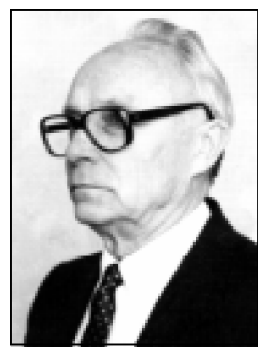
Normaliai birželio mėnuo Lietuvoje yra galbūt pats gražiausias metų laikas. Nes tuomet žydi alyvos, ievos, kaštonai, jazminai ir įvairios gėlės. Ir liepos pražysta. Tuomet oras yra pilnas įvairiausių kvapų ir bitelių darbininkių dūzgimo. Kaimų ganyklose skambėdavo piemenėlių švilpynės ir lumzdeliai. Į tą visą gamtos šventę įsijungdavo ir paukščiai giesmininkai, savo naują kartą jau išperinę. Džiugina juos ir žmones savo nuostabių čiulbėjimų. Žodžiu, visa gamta tapdavo didžiule koncertų sale.

Lietuvis, kaimo žmogus, buvo glaudžiai su gamta suaugęs. Pavasario darbus pabaigęs, ypač sekmadienio popietėje, su vaikų būriu eidavo į mišką. Miškas lietuviui buvo lyg antrieji jo namai. Toje miško simfonijoje, jis atskirdavo kiekvieną solistą ir jo vardą žinojo.

Bet 1941 m. birželis - žmonių atmintyje liks, kaip siaubo mėnuo. Atrodė, kad pragaro jėgos iš tamsybės karalystės pragarą bando įvesti. Nes visur tik klyksmas, raudos, vaitojimai ir šunų staugimas tesigirdėjo. Visa tai, kas tuomet Lietuvoje vyko. Visai neatitinka tam, kas apie tuos trėmimus yra rašoma "LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJOJE". Šiam leidiniui medžiagą buvo sąmoningai NKVD palikta. Už kurios vadinamieji Lietuvos istorikai

užsikabino. Ir tų knygų serijos leidėjus apgavo. Dabar prie tos klaidos - nei vieni, nei kiti neprisipažįsta! Istorija buvo viena iš labiausiai kontroliuojamų mokslo sričių. Kas dabar, anais laikais, galėjo išdrįsti tokią temą paliesti ir ją pašyti?

Kol dar yra gyvų tos "apokalipsės" liudytojų, kurie patys tai pergyveno, reikėtų sukurti filmą (ne šiaip sau mažo metražo filmukę), kuri galimai tiksliau ir tikriau, pavaizduotų tuos įvykius, kurių sveiko žmogaus protas net įsivaizduoti negali. Parengti įrašus vokiečių, anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis. Jeigu filmo tekstas bus parengtas patikimų žmonių. Ir filmavimui vadovaus rimti ir patikimi režisieriai. Ne tokie, kurie pas mus, išėivijoje, keletą veikalų statė. Tai manyčiau, kad tokio filmo statymą ir išėivija gausiai parems. Taip pat nereikėtų užmiršti ir grįžusių tremtinių vargų. Kurie negalėjo prisiregistruoti ir tuo pačiu darbų gauti. Todėl grįžę tremtiniai važiavo į Karaliaučiaus kraštą arba į Latviją, kur juos rusai arba latviai priregistruodavo. Atrodytų, kad Maskvos ranka visur vienodai siekė. Tačiau, atrodo, kad tokių dalykų Maskva netvarkė, bet vietiniai biurokratai. Mano brolis, kuris buvo Joniškėlyje nuovados viršininkas, buvo lietuvių sribų nužudytas ir šeima į Sibirą ištremta.

Juozas Žygas

Kai iš Sibiro grįžo - tai Lietuvoje prisiregistruoti negalėjo ir turėjo į Latviją išvykti, kur latviai priregistravo. Jeigu kada nors toks filmas būtų statomas, tai komunistiniai Lietuvos biurokratai turėtų būti tinkamai išryškinti. Tik manau, kad toks filmas niekuomet nebus pastatytas. Nes tie patys biurokratai jo statymą ir finansavimą užblokuos! Tad ir istorijai nieko nepaliks! Teko lankyti Auschwitz koncentracijos stovykloje, kur buvo milijonas žydų sunaikinta. Virš stovyklos vartų didelis užrašas: "ARBEIT MACHT FREI". Bet praktiškai vientelis kelias į laisvę tebuvo - tai per krematorijaus kaminą. Tačiau žydai toje stovykloje nei vienos Dovydo žvaigždės nepastatė, kad ateinančioms kartoms kalbėtų. Bet stovyklos muziejaus sienose gal 10 x 7 pėdų (apytikriai) vitrinos. Pirmojoje krūvos lagaminų. Tai vis Čekijos, Prancūzijos, Olandijos žydų pavardės ir adresai. Kitoje vaikiški batukai, o dar kitoje vaikiškų žaislų krūvos. Kasmet iš Izraelio yra atvežamas jaunimas, kad su holokaustu susipažintų. Tokie eksponatai geriau veikia, negu storiagai tomų knygų!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Antonov-124, kurį nusamdė Pentagonas.

• Peru valstybėje Prezidento rinkimus laimėjo Alejandro Toledo, 55 m. Jis nugalėjo Alan Garcia, 50 m. Balsavimo eigą stebėjo tarptautinė komisija, kurioje buvo ir buvusi JAV sekretorė Madeleine Albright. Pripažinta, kad balsavimai buvo palyginti švarūs ir demokratiški, nors piliečiai kalbėjo, kad balsuos už "mažiau blogą".

• Valstybės departamentas išpėjo amerikiečius vengti kelionių į Persijos įlankos šalis, ypač į Jemeną, kurio uoste pernai buvo susprogdintas JAV karo laivas. Išvežti iš Jemeno sostinės kai kurie JAV diplomatai, nes žvalgyba sužinojo apie planuojamus teroro veiksmus.

• Japonijos užsienio reikalų ministrė Makiko Tanaka pareiškė abejonę ar verta Amerikai statyti priešraketinių ginklų skydą, kurį planuoja prez. G.W.Bush.

• Italijos prezidentas formaliai pavedė Silvio Berlusconi sudaryti naują vyriausybę.

• Izraelio parlamentas po ilgų ginčų nutarė negroti Jeruzalėje rengiamam muzikos festivalyje kompozitoriaus Wagnerio muzikos. Garsus dirigentas, Argentinos žydas Daniel Barenboim, kuris diriguos festivalyje, pasisakė už Wagnerio muziką, nors žinovai tvirtina, kad ją mėgdavo Hitleris.

• Nepalo karalystėje nesusitoja riaušės, sukeltos karaliaus šeimos išžudymo. Piliečių pasipiktinimą panaudoja Nepalo komunistų vadeivos, seką

Kinijos maoistų liniją. Karaliumi paskelbtas nušauto karaliaus brolis Gvanendra. Jo priešai mano, kad karaliaus šeimos išžudymą planavo naujo karaliaus sūnus Paras Shah. 28m.

• Kinijoje užsidedė vaikų prieglaudos pastatas, žuvo 13 vaikų, vyriausias 4 metų amžiaus. Gaisras kilo nuo uodų pašalinančių žvakių. Keturi mokyklos - prieglaudos tarnautojai suimti.

• Argentinoje namų areštu nubaustas buvęs prezidentas Carlos Saul Menem, kuris planavęs slaptą ginklų tiekimą Kroatijai ir Ekvadorui 1991 1995 m.

• Viena turtingiausių Rusijos biznio įmonių, kurioje vyriausybė turi 38 procentus akcijų, pašalino vyriausią direktorių Rem Vyakhirev ir

Nukelta į 5 p.

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRAS GYNYBOS MINISTRŲ SUSITIKIME

Lietuva iki 2002 metų pabaigos sukurti batalioną, kuris atitiktų NATO šalių karinius standartus, o iki 2006 metų - aukštos parengties brigadą, kuri galėtų veikti kartu su NATO pajėgomis.

Tai Briuselyje pareiškė Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, kuris dalyvavo NATO ir šalių partnerių gynybos ministrų susitikime. Kaip pranešė Krašto apsaugos ministerija, L. Linkevičius posėdyje taip pat informavo kolegas ministrus apie tai, kaip Lietuva vykdo pasirengimo narystei NATO programą.

Po posėdžio ministras neformalioje aplinkoje bendravo su JAV gynybos ministru Donald Rumsfeld bei Rusijos gynybos ministru Sergejumi Ivanovu.

Briuselyje ministras L. Linkevičius taip pat susitiko su grupe Didžiosios Britanijos ekspertų, kuriuos trumpai supažindino su Lietuvos kariuomenės reforma, permainomis gynybos struktūroje.

Britų ekspertai gerai įvertino pagrindines karinės pertvarkos kryptis ir pabrėžė, kad reformos užmojai turi atitikti šalies finansinius išteklius. Pasak pranešimo, nutarta, kad konsultacijos bus pratęstos Lietuvoje. Britų kariuomenės ekspertai ketina atvykti į Vilnių antroje birželio pusėje.

Iš Briuselio L. Linkevičius skrido į Suomiją, kur birželio 9-10 dienomis dalyvavo Turku mieste rengiamame penkių Šiaurės šalių, trijų Baltijos valstybių ir JAV gynybos ministrų susitikime. Susitikimo darbotvarkės temos - regioninis saugumo ir bendradarbiavimas Baltijos regione. Lietuvos krašto apsaugos ministras padarė pranešimą apie pasirengimo narystei NATO veiksmų planą ir jo įtaką krašto gynybos pertvarkai.

JAV gynybos sekretorius D. Rumsfeld informavo apie JAV naujosios administracijos saugumo ir gynybos politiką.

Šio vizito metu Lietuvos krašto apsaugos ministras L. Linkevičius su Suomijos gynybos ministru Janu Enestamu pasirašys susitarimą dėl dvišalio karinio bendradarbiavimo. Jame numatoma plėtoti ryšius tarp ginkluotųjų pajėgų, kartu dirbti karo medicinos, istorijos, geografijos srityse, vienyti pastangas stiprinant saugumą ir stabilumą Baltijos regione.

Suomija bus 21 šalis, su kuria Lietuva pasirašė karinio bendradarbiavimo susitarimą.

Birželio 11 dieną L. Linkevičius buvo Estijoje Tartu mieste įkurtame Baltijos gynybos kolegijoje (BALTDEFCOL). Čia buvo surengtas seminaras "Šiaurės - Rytų ir pietryčių Europos saugumo dimensijos".

KARALIAUČIAUS ŽMONIŲ NEGAŠDINA LIETUVOS NARYSTĖ NATO

Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities gyventojai be jokios panikos žiūri į galimą Lietuvos narystę Šiaurės Atlanto organizacijoje, NATO priartėjimą prie srities sienų. Tai Lietuvos Seime surengtoje spaudos konferencijoje pareiškė Karaliaučiaus srities Dūmos pirmininkas Vladimir Nikitin. Tuo tarpu Lietuvos narystė Europos Sąjungoje, anot srities parlamento vadovo, gali sukelti nemažai problemų, praneša ELTA.

Anot V. Nikitin, srityje nėra ne tik jokios panikos ar ažiotažo dėl Lietuvos narystės NATO, apskritai šiuo klausimu tvyro visiška ramybė. "Jeigu jūs gatvėje apklaustumėt kokį 100 Karaliaučiaus gyventojų, tai išgirstumėt, kad daugumą jų domina maisto produktų kainos, o ne Lietuvos narystė NATO".

Pasak, Karaliaučiaus srities parlamento vadovo, nereikėtų į NATO vienpusiškai žiūrėti tik kaip į karinę struktūrą, o prisiminti, kad tai organizacija, turinti plačias švietimo, kariškių adaptacijos ir kitas programas. Todėl, jei Lietuva taptų NATO nare, V. Nikitin nuomone, Karaliaučiaus sritis galėtų pasinaudoti organizacijos humanitarine pagalba kad ir kariškių adaptacijos srityje.

Tuo tarpu Lietuvos narystė ES Karaliaučiaus srities gyventojams gali sukelti nemažai problemų. Anot Dūmos pirmininko, tai pirmiausiai klausimai, susieti su laisvu keleivių ir krovinių judėjimu. "Mums svarbiausia, kad ES plėtra atneštų sričiai naudą, o ne žalą", sakė V. Nikitin. Įvedus vizų režimą, pasak V. Nikitin, būtų labai ap sunkintas srities gyventojų ir krovinių judėjimas per Lietuvos teritoriją į Rusiją. Dar vienas opus klausimas - elektros energijos tiekimas sričiai. 95 proc. elektros energijos Karaliaučius gauna iš Petersburg srityje esančios atominės elektrinės. "Jeigu Lietuva tampa ES nare, jos teritorijoje pradeda veikti ES standartai, vadinasi, transportuoti elektros energiją į Karaliaučius per Lietuvą pasidaro neįmanoma", sakė V. Nikitin. Tokius ir kitus klausimus, V. Nikitin nuomone, padės spręsti įkurtas Karaliaučiaus srities ir Lietuvos parlamentarų forumas. Pareiškimas dėl forumo įkūrimo pasirašytas Vilniuje.

NATO RYŽOSI KITAMET VĒL ATVERTI SAVO DURIS

Po dvejų metų pertraukos į aukščiausiojo lygio susitikimą Briuselyje birželio 13 d. susirinkę sąjungos valstybių bei vyriausybės vadovai viešai paskelbė, jog antroji NATO plėtros banga įvyks jau kitų metų rudenį, aukščiausiojo lygio susitikime Prahėje.

"Remiantis dabartine ir numatoma valstybių kandidačių pažanga, sąjunga viliasi ir tikisi kitą plėtrą pradėti Prahos aukščiausiojo lygio susitikime 2002 metais", - žurnalistams paskelbė NATO generalinis sekretorius George Robertson.

"Jeigu kandidatės ir toliau darys tokią pat pažangą, kokią daro dabar, Prahėje galėsime pradėti naują plėtros bangą. Mes sutarėme, kad visoms Europos demokratinėms valstybėms, kurios nori prisidėti prie mūsų gretų ir kurios atitinka mūsų standartus, turi būti suteikta galimybė tai padaryti. Be jokių raudonų linijų ir išorinių valstybių veto", - pareiškė Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George W. Bush.

Kitai variant, birželio 13 d. Briuselyje tvirtai ir oficialiai buvo palaidota galimybė Prahėje į sąjungą nepakviesti nei vienos kandidatės. G. Robertsono žodžiais tariant, "nulinės plėtros versija yra atmesta".

"Dabar jau nebėra jokių abejonių, jog antroji plėtros banga Prahėje įvyks. Buvo duotas aiškus signalas, jog

NATO generalinis sekretorius George Robertson.

reikia toliau rengtis narystei ir užsitikrinti, kad patektume į kviečiamųjų grupę", - džiaugėsi Lietuvos misijos prie NATO ambasadorė Gintė Damušytė.

Sąjungos šalių vadovai Briuselyje nedavė užuominos, kurioms iš kandidačių teks laimėti peržengti organizacijos slenkstį.

"Jokių sprendimų priimta nebuvo. Klausimas, kas galėtų ateityje būti pakviestas į NATO, svarstytas nebuvo", - garantavo G. Robertson.

Tai priklausys nuo pačių kandidačių padarytos pažangos rengiantis narystei ir stiprinant demokratiją. "Būsimosios narės turi būti ne tik saugumo vartotojos, bet ir tiekėjos", - priminė NATO generalinis sekretorius G. Robertsona taip pat dar kartą garantavo, jog būsimoje plėtroje jokia šalis - supraskite, Rusija - neturės veto teisės ir jokia demokra-

tiška Europos valstybė iš plėtros proceso nebus išstumta dėl jos geografinės padėties.

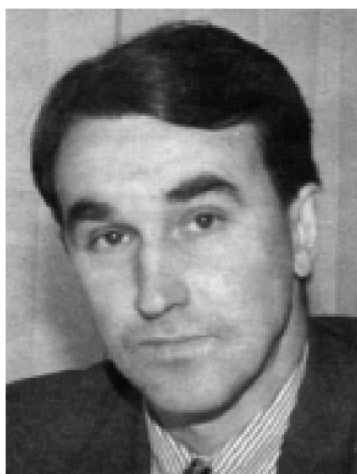
Tai turėtų reikšti, jog Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims organizacijos durys yra atvertos lygiai tiek pat, kiek ir kitoms kandidatėms.

Briuselio koridoriuose pasigirsta vis daugiau ir stipresnių signalų, jog Baltijos šalių galimybė prisijungti prie NATO, ilgai laikyta tik tuščia svajone, įgauna realumo. Juo lab kad į galimą jų narystę vis palankiau žvelgia ir Jungtinių Valstijų diplomatai.

Nors kai kurios Europos valstybės, ypač Vokietija, į tokį greitą NATO žengimą į Baltijos šalis žiūri šaltai.

Iš Editos Urmonaitės,
"Lietuvos ryto" korespondentės
Paryžiuje ir Briuselyje,
reportažo.

LIETUVAI KAINUOS DAUGIAU KAIP 10 MILIJARDŲ LITŲ

Vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje, Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius.

Pasirengimas narystei Europos Sąjungoje mūsų Lietuvai per 10 milijardų litų - penktadalį šių lėšų sudarys investicijos. "Iki 2003 metų Lietuvoje reikės investuoti per 5 mlrd. litų, kad būtų vykdomi mūsų derybiniai ir pasirengimo narystei išpareigojimai. Nuo 2004 iki 2009 metų kaštai sudarytų apie 1,9

mlrd. litų. Taigi iki 2009 metų Lietuva į įvairaus pobūdžio projektus, dokumentų rengimą bei investicinius projektus turėtų investuoti arti 7 mlrd. litų", pabrėžė Vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje, Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius. Anot pareigūno, didžiausia lėšų dalis - per 65 proc., turėtų tekti infrastruktūriniam investiciniams projektams žemės ūkio, transporto ir aplinkosaugos srityse.

"Todėl nematau esminių skirtumų tarp narystės investicinių kaštų ir Lietuvos plėtros bei gyvenimo augimo kaštų, kadangi investuojama į visiems svarbias sritis", sakė P. Auštrevičius.

Jis pažymėjo, kad parama iš ES Lietuvai sudarys per 30 procentų viso lėšų poreikio ir bus "esminė ir labai svarbi". Vyriausiasis derybininkas spėjo, kad siekiant narystės ES

Lietuva jau yra investavusi maždaug 3-4 mlrd. litų.

Lietuva, derybose su Europos Sąjunga aplenkusi kai kurias porą metų anksčiau derybas pradėjusias šalis ir įsiliejusi į pirmaujančių šalių grupę, Europos Sąjungos aktyse užsirekomendavo kaip sparčiausiai besideranti bei savo pažadus vykdanči valstybė.

Po birželio 11-12 dienomis Liuksemburge įvykusios konferencijos, kurioje Lietuvai atstovavo užsienio reikalų ministras Antanas Valionis bei vyriausiasis šalies euroderybininkas Petras Auštrevičius, Lietuvos suderėtų derybinių sričių skaičius išaugo iki 17.

Iš viso derybose dėl narystės ES šalys kandidatės tariasi dėl 31 derybinio skyriaus.

Pasak P. Auštrevičiaus, padariusi didelę pažangą, Lietuva ištrynė anksčiau bandytą

Atkelta iš 4 p.

LIETUVA - GERIAUSIA PASAULYJE

nubrėžti ribą tarp atskirų šalių kandidačių, "ir tai reikia priimti kaip šios dienos realybę". Vyriausiasis euroderybininkas pabrėžė, kad derybos pereina į daug svarbesnę stadiją, todėl artimiausioje ateityje jos bus sunkesnės ir galbūt kiek lėtesnės.

Europos Komisijos plėtros vadovas Gunter Verheugen, komentuodamas derybų su Lietuva eigą, pažymėjo, kad šalis pastaruoju metu pasiekė "puikią pažangą". Savo kalboje konferencijoje Liuksemburge jis išskyrė ir tai, kad derybos vyksta ne tik popieriuje, Lietuva sėkmingai įgyvendina savo prisiimtus įsipareigojimus - priimti Bankroto, Įmonių restruktūrizavimo, Lietuvos banko bei lito susiejimo su euru įstatymai, stiprinami šalies administraciniai gebėjimai.

Europos Sąjungai pirminkaujančios Švedijos užsienio reikalų ministrė Ana Lindh teigė, kad Lietuvos rezultatai derybose yra "labai įspūdingi". Turėdama omenyje, kad Lietuva pastaruoju metu derybose išsikovoja sau ir pirmuosius pereinamuosius laikotarpius A. Lind pažymėjo, kad "derybos su Lietuva pasiekė esminį derybų etapą".

Per pastarąjį pusmetį, ES pirmininkaujant Švedijai, Lietuva susiderėjo dėl 10 sričių - laisvė teikti paslaugas, žuvininkystė (dėl šių dviejų sričių susiderėta šios savaitės pradžioje Liuksemburge), laisvas prekių judėjimas, įmonių teisė (pastarosios sritys suderintos gegužės mėn. derybų etape), laisvas kapitalo judėjimas, ekonominė ir pinigų sąjunga, socialinė politika ir užimtumas, telekomunikacijos ir informacinės technologijos, kultūra ir audiovizualinė politika, vartotojų ir sveikatos apsauga (net dėl 6 sričių susitarta kovo mėn.).

Pernai buvo baigtos derybos 7 srityse - statistika, pramonės politika, smulkus ir vidutinis verslas, mokslas ir mokslo tyrimai, švietimas ir mokymas, išoriniai ryšiai, bendra užsienio ir saugumo politika.

Kitas Lietuvos ir ES derybų etapas įvyks paskutiniąją šių metų birželio savaitę Briuselyje.

Visas derybas dėl narystės ES Lietuva siekia baigti 2002 metų pabaigoje, o 2004 metais būti pasirengusia prisiimti narystės įsipareigojimus.

Lietuvos ekonominės plėtros agentūros (LEPA) tinklapis www.lida.lt pripažintas pačiu geriausiu pasaulyje, įvertinus viso pasaulio investicinių agentūrų Interneto tinklapius.

Tokį "Top 100 Sites" vertinimą kasmet atlieka Didžiosios Britanijos informacinės grupės "Euromoney Plc" leidžiamas prestižinis investicijų apžvalgos žurnalas "Corporate Location". LEPA Generaliniam direktoriui Vytui Gruodžiui šis apdovanojimas buvo įteiktas per oficialią ceremoniją š.m. birželio 6 d. Madride, "World Business Forum" konferencijos metu.

Vertinant tinklapius remiamasi tokiais kriterijais kaip navigacija, paieškos funkcijų gausa, puslapio pasikrovimo laikas, informacijos kokybė ir naujumas, sąsajos ("link'ai"), naujienos, tinklapio struktūra

ir dizainas ir t.t. Šiais metais "Corporate Location" analitikai įvertino LEPA tinklapį kaip itin efektyvų. Šiame tinklapyje išsamiai pateiktas šalies vaizdas, pristatytas verslo ir investicijų klimatas, teisinė aplinka, pagrindiniai pramonės sektoriai, užsienio prekyba, nuorodos ir ryšiai. Veikia Lietuvos einamųjų verslo naujienų blokas, nuorodos į kitas valstybines ir verslo institucijas, kurios palengvina informacijos radimą. Taip pat galima užsakyti leidinius.

1998 m. LEPA tinklapis buvo užėmęs 34-ąją vietą, 1999 m. buvo ketvirtas. 2000 m. tinklapis pakilo iki antrosios vietos pasaulyje (Lietuvą aplenkė tik Pietų Korėja), tapdamas geriausiu tinklapiu Europoje.

Šių metų įvertinimas, kaip ir pastarųjų metų rezultatai - tai

Atkelta iš 2 p.

išrinko prezidento Putin "rekomenduotą" Aleksej Miller.

• **Vatikane**, šv. Petro aikštėje apie 40,000 žmonių dalyvavo prieš 38 metus mirusio popiežiaus Jono XXIII perlaidojime. Jo kūnas perkeltas į naują grabą, kuris bus perkeltas po vienu iš bazilikos altorių. Velionis labai gerbiamas italų katalikų. Jis gimė neturtingo ūkininko šeimoje, popiežiumi buvo 1958-1963 m.

• **Meksikos** revoliucinė partija pralaimėjo Jukatan provincijos gubernatoriaus vietą, kurią laimėjo naujojo prezidento Vicente Fox partija.

Lietuvos ekonominės plėtros agentūros interneto specialistų bei Interneto paslaugas teikiančios vietinės įmonės "Metasite" nuopelnas.

Pernai artimiausių Lietu-

• **JAV Pašto valdybos** darbus perėmė naujas viršininkas John E. Potter. Jis pasakė, kad bus sustabdytas naujų pastatų statymas, teks išsiversti su senais ir taupyti lėšas, nes agentūrai gresia 2 milijardai nuostolių.

• **Kinijos ir Korėjos** spauda kritikuoja Japonijoje išleista istorijos vadovėlį, kuriame nieko nerašoma apie japonų kareivių žiaurumus, okupacijos skriaudas. Dabartinis Japonijos premjeras net pagarbiai kalba apie buvusius japonų karo vadus, kurie po paskutinio karo buvo nuteisti ir nužudyti iš karo meto nusižengimų.

vos kaimynių tinklapiu buvo įvertinti taip: Lenkijos tinklapis užėmė 23 vietą, Estijos - 40, o Latvijos - 44 vietą.

Žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir teužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

**JAV ir Kanadoje teiraukitės
1- 800-325-6000**

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

Gubernatorius George H. Ryan su ponia Lura Lynn.

LAISVĖ TEKA

Viltis, o taip pat tikėjimas,
Teka iš Tavęs ir manęs;
Stiprina Sibiro tremtinius,
Švelnina ir jų kančias.

Meilė taip lyg mūsų
Nemunas,

Teka iš Tavęs ir manęs;
Siekia šaltas šiaurės
tolumas,
Guodžia mūsų tremtinius

Aleliuja, aleliuja, aleliuja
aleliuja,

Aleliuja, aleliuja,
Guodžia mūsų tremtinius.

Taika taip lyg sriauni upė
Teka iš Tavęs ir manęs
Iš toliausių šaltų dykumų
Laisvina pavergtuosius.

Aleliuja, aleliuja, aleliuja
aleliuja,
Aleliuja, aleliuja,
Dieve, gražink tremtinius.

Pagal giesmę "Peace is
flowing like a river" sudarė
Leonas Venckus.

OFFICE OF THE GOVERNOR
JRTC, 100 WEST RANDOLPH, SUITE 16
CHICAGO, ILLINOIS 60601

GEORGE H. RYAN
GOVERNOR

June 14, 2001

Greetings:

As Governor of the State of Illinois, I extend warm greetings to everyone gathered to commemorate the 60th Anniversary of the Mass Deportation of Lithuanians on June 14, 1941.

It is difficult to be reminded of such a dark period in human history. As we remember the thousands of Lithuanian men, women and children who fell victim to the tragedy, let us also honor those who survived this terrible persecution. As survivors you are the best teachers of the lessons we should learn from this sad period in human history.

The spirit and strength of the Lithuanian people is admirable. Even today, as Lithuanian re-establishes its democracy as a sovereign state, this spirit continues to see the Lithuanian people through difficult and uncertain times.

On behalf of the citizens of Illinois, please accept my best wishes and know that my thoughts are with you on this special occasion.

Sincerely,

GEORGE H. RYAN
Governor

Atkelta iš 1 p.

GEDULO IR VILTIES DIENĄ - TAURESNĖS LIETUVOS ILGESYS

Kančių patirtis, atvedusi mus į laisvę, šiandien turi vesti į tauresnę ir žmogiškesnę Lietuvą, pareiškė savo įsitikinimą Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus Gedulo ir vilties dienos minėjime Vilniuje, Lukiškių aikštėje.

Jau yra susiklosčiusi tradicija, čia, prie tremtinių ir politinių kalinių rankomis sukrauto paminklo-aukuro, kasmet, birželio 14-ąją, prisiminti tragiškus 1941-ųjų birželio 14 dienos įvykius, kai pirmieji gyvuliniai vagonai su niekuo nekaltais žmonėmis pajudėjo Sibiro kryptimi. Čia, primena ELTA, visada dainuojamos Sibiro platybės sudėtos Tėvynės ilgesio dainos, giedamos giemės nebesugrįžusių kankinių garbei.

Esame čia, kalbėjo Prezidentas, kad dar kartą prisimintume tai, ką patyrėme prieš šešiasdešimt metų. Daugeliui mūsų - tai skaudi asmeninė patirtis. Ji primena tremtyje ar miškuose žuvusius artimuosius, sužlugdytus likimus, iškentėtus pažeminimus, ilgai tryptą žmonių orumą.

Toji kančių patirtis ne tik gniuždė, bet ir brandino.

Nesulinkome svetimųjų prievartos metais, neturime teisės sulinkti šiandien, sakė V. Adamkus. Tai, ką apgynėme, apgynėme ne tik savo vaikams. Apgynėme galimybę dabartinėms lietuvių kartoms atrasti ir branginti tokias vertybes, kaip aukojimasis kitam žmogui, tautai, Tėvynei.

Prezidentas savo kalboje pakartojo Algirdo Juliaus Greimo žodžius apie tai, kad lietuviškoji laisvės kova įgyja prasmės tik tada, kai lietuvis negali jos atskirti nuo kalvarijos, kurią visa žmonija eina į laisvę.

Esame šiandien čia, pabrėžė V. Adamkus, kad dar kartą pasakytume: taip, su didžiulėmis aukomis ir kančiomis mūsų tauta perėjo šią kalvariją. Perėjo tam, kad šiandieninis pasaulis būtų teisingesnis ir žmogiškesnis. Telydi mūsų pagarba visus, iš šio kelio negrįžusius. Telydi pasitikėjimas savo ir Lietuvos jėgomis visus, laisvės keliu šiandien einančius, linkėjo Prezidentas.

Minėjime prie tremtinių aukuro kalbėjęs Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas, Seimo

narys Antanas Stasiškis pakvietė visus būti Lietuvos aktyvu, tikėti Tėvynės ateitimi.

Gedulo ir vilties dienos minėjimas birželio 14 dieną surengtas ir prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

Iš ryto Vilniaus arkikatedroje - bazilikoje buvo aukojamos šventos Mišios. Vakare tragiškųjų birželio įvykių 60-mečio minėjimas koncertas įvyko Vilniaus kongresų rūmuose.

Nepriklausomybės aikštėje plevėsuoja valstybinė vėliava

Birželio 14 d. vidurdienį sostinės Nepriklausomybės aikštėje iškilmingai pakelta valstybinė vėliava su gedulo juostomis. Minint tragiško 1941 metų birželio dienas, į viršų pakilo trys valstybės simboliai.

Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas, Vyriausybės ir Seimo nariai, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatai - Nepriklausomybės

Valstybinės vėliavos perrištos gedulo juostomis pakėlimas Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje, skirtas paminėti dienai, kai 1941 metų birželio 14-ąją sovietų okupacinė valdžia pradėjo masiškai tremti Lietuvos gyventojus į SSRS lagerius ir kalėjimus. Atkūrus nepriklausomybę Lietuvoje ši data pažymima kaip Gedulo ir vilties diena. Per sovietų okupaciją iš Lietuvos buvo išstremta apie 150 tūkst. žmonių, iš kurių nemažai žuvo tremtyje nuo bado ir nežmoniškų gyvenimo sąlygų. Manoma, kad dėl 50 metų trukusios sovietinės okupacijos per trėmimus, egzekucijas, kalėjimus, rezistentų žudynes, priverstinę emigraciją ir žuvusiųjų nepagimdytus vaikus Lietuva neteko beveik milijono savo piliečių.

“BNS Photo”

Akto signatarai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, partizanai, kiti svečiai.

Saulėtą birželio 14 d. vidurdienį Nepriklausomybės

aikštėje susirinkę vilniečiai ir sostinės svečiai stebėjo garbės sargybos kuopos pasirodymą, valstybės vėliavos pakėlimo ceremoniją.

ELTA

Slovėnijos prez. Millan Kucan, vidury, kartu su Lietuvos Garbės konsule Ingrida Bublione, dešinėje, ir Ohio valstijos gubernatoriaus asistentu August Pust, kairėje, Slovėnijos Respublikos Generalinio konsulato prezidentui surengtame priėmime Marriott viešbutyje gegužės 12 d.

Iš kairės: Frank ir Joanne Wojcicki, dr. ir ponija Eugenijus Gedgaudas, Rimagailė Zotovienė ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm. Beach, Floridoje, Stanley Balzekas, Jr, konsulo namuose Floridoje aptaria rudens ir žiemos sezono planus.

CLEVELAND, OH

JURGINĖS PADANGĖJE

Šv. Jurgio parapijos Šalpos centras kas mėnesį perka ir išdalina vargšams virš 4,000 svarų maisto. Vienas iš sunkiausių darbų yra iškrauti tokį kiekį maisto iš atgabenusio sunkvežimio ir sukrauti jį paskirstymui Šalpos centre. Jurginės birželio mėnesio savanoris dirba tame Šalpos Centre pastaruosius 15 metų ištikimai kas mėnesį padėdamas sudėti ir dalinti maisto krepšius. Be to, jis dar padeda Šalpos centrui kaip vertėjas su ispaniškai kalbančiais klientais. Tas pasišventęs vargšams - Juan DeJesus tapo mūsų birželio mėnesio savanoriu. Jo pasišventimas Jurginės misijai padėti vargšams yra kažkas, kas daro mūsų parapiją savita tikinčiųjų bendruomene.

Vasarai atėjus daugumas parapijos šeimų ruošiasi atostogoms. Jos bus iškeliavę pasidžiaugti užpelnytu poilsiu ir stovyklomis. Vykstantiems atostogų linkime maloniai jas praleisti ir saugiai keliauti. Primenama - nepamirškite jūsų pareigos kas savaitgalį dalyvauti Mišiose. Be to, primenama, kad parapijos išlaidos vasarą negauna atostogų. Parapija pasikliauna jūsų parama, kad įstengtų kas savaitę padengti išlaidas. Po išvykos nepamirškite sugrįžę įteikti jūsų aukas. Jei žadate ilgam laikui iškelti, siųskite paštu savo aukas klebonijon.

Birželio 7 d. Šv. Jono katedroje buvo iššventinti pagalbinaiai Clevelando diecezijos vyskupai: kun. Roger Gries, O.S.B., Šv. Andriaus bene-

diktinų vienuolyno abotas, ir kun. Martin Amos, Šv. Dominiko parapijos klebonas. Vysk. R. Gries, O.S.B. apaštalaus Clevelando mieste, o vysk. M. Amos - Akrono mieste ir apylinkėse.

Pastaruosius kelis mėnesius Šv. Jurgio parapijos taryba svarstė ateities planus. Dėka to svarbaus darbo taryba nutarė posėdžiauti šią vasarą. Tie posėdžiai bus savaitės dienų vakarais klebonijoje.

Jurginė sveikina į krikščioniškąją bendruomenę ir Bažnyčią įsijungusius Gabrielę ir Adoną Baltrūnus, kurie aną savaitę buvo čia pakrikštyti. Jiedu yra Gintaro ir Aušros Baltrūnų vaikai. Šeima neseniai atvyko iš Lietuvos ir tapo mūsų parapijos nariais.

Ger.J.

KRIKŠTŲNŲ MATŲ ŠEIMOJE

Kovo 2 d. Ričardas ir Barbara Matai sulaukė pirmagimio sūnelio. Gegužės 27 d. sekmadienį jis buvo pakrikštytas Stepono Mykolo vardais (pagal abu senelius), Šv. Basilijaus Didžiojo bažnyčioje, Brecksville, Ohio. Krikštatėviai buvo dr. Daina Mataitė ir Jonas Natkevičius.

Po krikštynų Matų ir Zak šeimų nariai ir bičiuliai suvažiavo į Šv. Juozapo B.C. (Brecksville, OH) parapijos salę vaišėms. Pora valandų buvo, vaišintasi, pabendrauta ir pasidžiaugta naujagimiu Stepuku bei jo pusbroliais, kuriuos jis turi iš mamos pusės.

Dr. Daina Mataitė, Ričardas ir Barbara Matai su sūneliu ir Jonas Natkevičius.

G.Juškeno nuotr.

CHICAGO, IL

LIETUVOS GENOCIDUI- 60 METŲ

Čikagos lietuviai paminėjo šešiasdešimtmetį nuo Lietuvos genocido pradžios, kai Sovietų Sąjunga pradėjo išvežti tūkstančius lietuvių į Sibiro darbo stovyklas ir koncentracijos lagerius. Lietuvių kančių ir partizanų kovų už laisvę tema ir dabartinės Lietuvos klausimais kalbėjo adv. Povilas Žumbakis. Jo kalbą pilnutėlė salė išklausė su dideliu dėmesiu, nepaprastoje tyloje, o jam baigus, kilo griausmingi plojimai. Jis palietė 4 svarbius įvykius, kurie buvo birželio mėnesį: Lietuvos okupacija 1940 m. birželio 15 d., pirmuosius išvežimus 1941 m. biržely, lietuvių tautos sukilimą, kai buvo sudaryta laikinoji vyriausybė, kurios nenorėjo naciai, o taip pat ir rusai, kad Lietuva būtų laisva. Kai Vokietijos naciai užėmė Lietuvą, jau rado lietuvių tvarką, tai jiems nepatiko,

todėl po 6 savaitių likvidavo Lietuvos laikinąją Vyriausybę.

Lietuvių tautos genocidas buvo tęsiamas toliau, kai antrą kartą Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą. Teisininkas P. Žumbakis dar priminė, kad yra sudaryta prezidentinė komisija Lietuvos genocidui ištirti bei aptarti, tačiau ji sudaryta iš tų, kurie bando perrašyti Lietuvos istoriją. Lietuvoje tautinis jaunimo auklėjimas - apgailėtinoje padėtyje, katalikai mokytojai turi kovoti, kad gautų tą patį atlyginimą kaip ir ne katalikai. Bandoma sugriauti Lietuvos kariuomenę per "užpakalines duris". Prelegentas klausė, ar tam Lietuvos laisvės gynėjai kovojo 12 metų, kad nebūtų katalikiško tautinio auklėjimo? Turime pažinti savo praeitį; tauta be savo praeities žinojimo - pasmerkta žuvimui.

Prieš tai buvo pamaldos

Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, kur Šv. Mišių auką aukojo kun. V. Mikolaitis. Jis pasakė puikų patriotinės minties pamokslą, o parapijos choras giedojo tautines giesmes. Minėjimą rangė ALT Čikagos skyrius, kuriam pirmininkauja Evelina Oželienė. Kelias dainas minėjime padainavo A. Barniškis.

NIEKADOS NEPAMIRŠIME!

Šį savaitgalį mes lietuviai prisimename didžiausios prievartos trėmimus moderniosios istorijos laikais, kurie prasidėjo vos prieš kelis mėnesius Jungtinėms Valstybėms įstojant į Antrąjį Pasaulinį karą. Slapta sutartimi Sovietų Sąjunga ir nacių Vokietija pasidalino Europą, kai Lietuva ir kiti Baltijos kraštai tapo

atiduoti Sovietų Sąjungai. Plėsdama rusišką įtaką tuose kraštuose, Sovietų Sąjunga pradėjo trėmti šimtus tūkstančių tų kraštų piliečių į Sovietų Sąjungos gilumas, o ypač į Sibirą, kad niekas daugiau negirdėtų apie juos. Daugelio patirtos grubios ir žiaurios gyvenimo sąlygos tapo tūkstančių trėmtinių mirtimi, o išlikę gyvi patyrė daug kančių Sovietų Sąjungos platybėse. Daugelis mūsų parapijoje prarado tuose trėmimuose tėvus, brolius, seseris ir bičiulius. Šiandien mes prisimename šią tragediją ir padarytą skriaudą mūsų protėvių gimtinei. Mes taip pat meldžiamės, kad kas įvyko 1941 metais, niekad nepasikartotų.

Šios kun. Juozo Bace-

vičiaus mintys buvo atspausdintos Clevelando Šv. Jurgio parapijos biuletenyje Baisiojo birželio įvykiams prisiminti.

Rašau šį tekstą man labai skaudžią dieną 1941 m. birželio 13 d. Alytuje buvo suimtas mano tėvas - Jeronimas, o sekančią dieną mama ir sesutė trėmimams į Sibirą. Atskubėjau iš Kauno. Raudonarmiečiai manęs neprileido prie vagono atsiveikinti su šeima. Traukiniui pajudėjus iš vieno vagono pasigirdo šauksmas: Gerardai! Susitikti su jais neturėjau progos, nors jie buvo sugrįžę į Kauną. Tėvą suvažinėjo automobilis einantį per gatvę, o mama ir sesuo mirė dėl išvargintos sveikatos.

Ger.J.

JAUNO SPECIALISTO ŽVILGSNIS

Ne naujiena, kad ne dešimtys, o šimtai lietuvių šiuo metu studijuoja užsienyje, įgyja prestižines specialybes ir ... pasilieka dirbti ten, kur platesnės galimybės, didesni uždarbiai. Daug rečiau būna, kai jaunas žmogus, svetur baigęs mokslus, grįžta į savo kraštą ir įgytas žinias, energiją skiria tėvų žemei, už tai negaudamas nei reikiamo atlyginimo, nei greito pripažinimo. Reti tokie atvejai, todėl labai gražūs.

Gerbiamiems „Dirvos“ skaitytojams siūlydamas Darbo ekonomikos ir mokymo metodikos vyr. specialisto Gedimino Kazėno straipsnį „Po Austrijos sodus pasidairius. Ko galėtų pasimokyti Lietuvos sodininkai?“, nemanau, kad jiems būtų labai įdomu sužinoti, kaip verčiasi Austrijos sodininkai, kokios jų problemos. Bet tikiu, kad tikrai bus gera sekti ką tik Liublino žemės ūkio akademiją (Lenkija) baigusio jauno specialisto minčių giją, norą, visa, kas geresnio pamatyta Austrijoje, įdiegti Lietuvoje. Toks žvilgsnis tikrai gražus pavyzdys bendraamžiams ir labai malonus mūsų, vyresniųjų, širdžiai.

Dr. Leonas Milčius

PO AUSTRIJOS SODUS PASIDAIRIUS KO GALĖTŲ PASIMOKYTI LIETUVOS SODININKAI?

Gediminas Kazėnas

Lietuvos žemės ūkio ministerijos

Darbo ekonomikos ir mokymo metodikos tarnybos vyr. specialistas

Lietuvoje dabar intensyviai ruošiamasi būsimai integracijai į Europos Sąjungą. Be abejo, tai bus labai svarbus įvykis, tačiau Lietuvos žemės ūkiui iškyta didelių rūpesčių. Pirmiausia dėl to, kad jis yra nekonkurencingas. Su Liublino (Lenkija) žemės ūkio akademijos Sodininkystės ekonomikos katedra mokslo tikslais buvau išvykęs į Austriją, Steiermark žemę, kur susipažinome su vietine sodininkyste bei reformomis, kurios daromos ruošiantis būsimai integracijai. Ten matėme, kokios vyksta permainos ir kokios tendencijos vyrauja Europos sodininkystėje. Austrija į Europos Sąjungą įstojo palyginti neseniai - 1995 metais, todėl ten vis dar vyksta su integracija susijusios permainos. Manau verta iš jų pasimokyti, kaip reikia paruošti žemės ūkį būsimai integracijai į Europos Sąjungą.

Austrija ir ES

Kai Austrija nusprendė stoti į ES, labiausiai to bijojo ūkininkai. Ta baimė nebuvo be pagrindo. Nors valstybė buvo ir yra gerai ekonomiškai išsivysčiusi, žemės ūkis nebuvo toks, kad galėtų savarankiškai išlaikyti konkurenciją bendroje ES rinkoje. Pirmiausia ūkiai buvo per smulkūs ir tik 1/3 ūkininkų pagrindines pajamas gaudavo iš pagrindinės gamybos, o tai reiškia, kad net 2/3 ūkių buvo nespecializuoti ir didelę dalį pajamų gaudavo iš kitokios veiklos. Nespecializuotuose ūkiuose produkcijos savikaina yra gerokai didesnė ir nėra panaudojamas visas ūkio potencialas. Kai pajamos gaunamos iš kitos veiklos, tai iš esmės nebėra paskatos mažinti gamybos išlaidas, nes įdiegti naujas technologijas brangiai kainuoja. Nespecializuoti ūkiai

turi specializuotis į vieną sritį arba jie bankrutuos.

Įstojus į ES, didžiausią spaudimą pirmiausia pajuto maži, iš kitos veiklos papildomus pajamų šaltinius turėję ūkiai. Todėl dabar Austrijoje ūkiai didėja, vidutiniškai jie yra 15,2 ha, o jų skaičius mažėja (Lietuvoje vidutinio ūkio dydis panašus - 12,6 ha ir taip pat turi tendenciją didėti). Dabar Austrijos žemės ūkyje dirba 4,8% gyventojų (Lietuvoje - 20,1 proc.), o taip vadinamame sektoriuje aplink žemės ūkį (paslaugos, perdirbamoji pramonė ir kt., susiję su žemės ūkiu) įdarbinta dar apie 20% gyventojų. Tai reiškia, kad vienas ūkininkas aprūpina darbu dar 4 žmones.

Austrijos sodininkystės problemos

Sodininkystė Austrijoje koncentruojasi Steiermark žemėje, nes ten yra labai palankios klimato sąlygos. Vidutinis obelų sodo dydis yra apie 10 ha, o kaulavaisių apie 0,5 ha. Ten išauginama apie 80% visų Austrijos obuolių derliaus. Tačiau vien turėti geras klimato sąlygas neužtenka. ES yra ir daugiau valstybių, tokių kaip Italija, Ispanija, Prancūzija, kur labai palankios klimato sąlygos. Šių valstybių konkurencijos yra labiausiai bijoma. Susirinkę ir pasitarę sodininkai priėmė tokius tolesnės veiklos sprendimus:

1. Negaminti daugiau negu reikalauja paklausa, nes tada krenta kaina;

2. Kuo ilgiau laikyti vaisius saugyklose;

3. Sodus padengti tinklu, apsaugančiu nuo krušos.

Iš šių sprendimų atrodytu, kad sodų plotų jau nereikėtų didinti. Be to, sunku būtų patikėti, kad tokia šalis anksčiau buvo nepakankamai

aprūpinta vaisiais. Visgi įstojus į ES, imta didinti sodų plotus, nes ištyrus rinką pasirodė, kad per metus būna laikotarpis, kai vaisių trūksta, o kai nėra savo produkto, tai tą vietą labai greitai užpildo prekė iš svetur. To siekiama, todėl kiekvienais metais didėja saugyklose laikomų obuolių kiekis. Be to, čia slypi ir kita priežastis: bet kokia kaina nenorima įsileisti svetimo gamintojo į vietinę rinką, nes vieną kartą jam atėjus, vėliau bus žymiai sunkiau jį išstumti. Rinka orientuojasi pagal kliento poreikius ir norint išlikti rinkoje, reikia juos tenkinti.

Kita vertus, atsivėrus sienoms atsirado puiki galimybė ir patiems eksportuoti. Sunkiausias laikotarpis Austrijos sodininkams yra nuo vasario mėnesio, nes tuo metu vietiniai vaisiai yra laikomi saugyklose, jų savikaina yra savaime padidėjusi, o kai kurių veislių netgi pablogėja kokybė. Tuo laiku kaip tik yra atplukdomi pilni keltai vaisių iš pietinio Žemės pusrutulio (Čilės, Naujosios Zelandijos, Pietų Afrikos Respublikos), kur tada kaip tik yra vaisių rinkimo metas. Todėl sodininkų kooperatyvai susitarė su prekybininkų, kad šie pirks tik vietinius vaisius, kol jų yra. Čia labai svarbu tarpusavio supratimas ir bendradarbiavimas tarp gamintojų ir supermarketų. Nežiūrima vien besąlygiškos ir trumpalaikės naudos sau. Gerai suprantama, kad visi sėdi ant vienos šakos (ar ne taip reikėtų daryti ir Lietuvoje?).

Austrijoje nėra vienas sodininkas neveikia pavieniui. Vienam sodininkui turėti savo atskirą saugyklą ir rūšiavimo liniją yra per brangu. Užsiiminėti savo produkcijos pardavimu jis neturėtų laiko ir galimybių, nes dideliems pre-

kiautojams reikia didelių kiekių ir vienodos kokybės vaisių, o svarbiausia - pastovių ir ilgalaikių sutarčių. Viso šito kompleksinio reikalavimo pavienis sodininkas, gaminantis vidutiniškai iki 500 tonų obuolių, negali užtikrinti, todėl teko kurti kooperatyvus. Susibūrus į organizacijas, buvo galima tenkinti rinkos reikalavimus, be to, lengviau ginti savus interesus. Taip pat susitariama dėl bendros strategijos, nes konkurencija tarp pačių sodininkų yra nenaudinga jiems patiems. Iš to trumpalaikės naudos gali turėti tik pavienis sodininkas. Kad sodininkų organizacijos turi didesnės įtakos nei pavieniai sodininkai, rodo įkurti dideli kooperatyvai, su kuriais yra priversti skaitytis aplinkiniai. „Steierobst“ kooperatyve

Viename iš kooperatyvų lankėmės ir mes. Tai yra „Steierobst“ kooperatyvas. Ši firma dabar yra laikoma viena geriausių vaisių tiekėjų Austrijoje. Šį kooperatyvą įkūrė 330 sodininkų ir apie 1170 kitų augintojų. Kooperatyvas superka iš sodininkų vaisius, turi naujausias saugyklas, rūšiavimo ir pakavimo linijas. Įgyvendinti žemdirbių iniciatyvą padeda valstybė. Paskaičiuota, kad saugyklos pastatymas 1 kilogramui vaisių kainavo apie 6 Austrijos šilingus, o obuolių kilogramo supirkimo kaina yra 3 šilingai (0,75 Lt). Lietuvoje pastatyti saugyklą 1 kilogramui vaisių kainuoja apie 1,3 Lt, o obuolių sodininkai vidutiniškai realizuoja po 0,75 Lt (nors šie metai buvo išimtinai palankūs). Kol kas Lietuvoje labiau apsimoka statyti saugyklas negu Austrijoje. Tad reikia nelaukti ir pradėti, SAPARD programa yra puiki galimybė pasinaudoti ES parama.

Lankydamiesi pas sodininkus klausdavome: kokią jie mato tolesnę perspektyvą, kokią naudą davė jiems įstojimas į ES. Visų atsakymai buvo panašūs: jie mato gerą tolesnę perspektyvą, todėl didina sodų plotus. ES yra viena rinką, nebėra tarp valstybių muitų, todėl jiems yra gera galimybė auginti daugiau ir eksportuoti produkcijos perteklių. Į klausimą, „ką jiems davė ES“, nėra vienas sodininkas negalėjo tiesiai ir vienprasmiai atsakyti. Svarbiausia prasme jiems tai buvo nenaudinga, nes dėl didelės konkurencijos labai krito kaina. Tačiau plačiaja prasme tai buvo naudinga, pirmiausia dėl įvairiausių ES dotacijų saugykloms statyti, sodams rekonstruoti, be to, atsivėrė naujos rinkos ir krito gamybos medžiagų kainos. Sodininkai gerai supranta, kad da-

bartinėmis sąlygomis pavieniai ūkiai negalės išgyventi. Tūkstančiai keltų iš pietų pusrutulio gabena obuolius į Europą. Šiais laikais atstumas nebeturi jokios reikšmės. Dabar kaip jie sako, kad reikia veikti greitai, jau praėjo tie laikai, kai didesnis praryja mažesni, dabar greitesnis suvalgo lėtesni. Todėl norint išlikti, jie yra priversti vienyti. Susijungus ir pašalinus tarpusavio prieštaravimus lengviau ir už save pakovoti. Susivienijusiems sodininkams pavyko gauti iš valstybės kreditų ir dotacijų kooperatyvui įsteigti, o jis, pasitelkdamas naujausią technologiją, ieško naujų rinkų, tobuliausiose saugyklose laiko jų vaisius ir, sudarydamas su supermarketais ilgalaikes sutartis, parduoda jų išaugintą produkciją. Akivaizdu, kad pavienis sodininkas tokiais plačiais mastais nepajėgus veikti. Vis labiau globalizuojantis rinkai, ekonominiai ryšiai darosi tokie sudėtingi, kad sunku tiksliai nustatyti tarpusavio priklausomybės laipsnį, tad pavienis žmogus tiesiog yra niekas.

Lietuvos perspektyvos Europos Sąjungoje

Lietuvai įstoti į ES būtų naudinga, nes ji per įvairias programas smarkiai remia kaimą. Nuo 2000 metų pradėjo veikti Europos Sąjungos SAPARD programa žemės ūkio reformoms, būtinoms sėkmingai integruotis į ES, remti. ES stengiasi, kad žmonės liktų gyventi kaime, nes tik prižiūrima žemė turi gražų kraštovaizdį, o per regionų vystymo programą stengiamasi išlaikyti regionų kultūrą ir unikalumą. Tam reikia sukurti naujų darbo vietų kaime, kurių mums taip trūksta.

Gyvenimas kaime visiškai nereiškia pragyvenimo iš žemės ūkio, dėl to yra speciali programa alternatyvioms verslo šakoms, kaip agroturizmas, smulkaus ir vidutinio verslo įmonės, remti. Pagal šią programą yra skatinama sodininkystė, daržininkystė ir uogininkystė. Pinigai SAPARD programoje yra skiriami taip: 1/2 privačios lėšos, 3/4 - ES, o 1/4 - valstybė. Pagrindinis reikalavimas yra tas, kad prie programos finansavimo turi prisidėti ir vyriausybė. Tokiu finansavimo paskirstymu ES skatina pačias valstybes ieškoti pinigų ir investuoti į savo ekonomiką. Taip padedamas sukurti ekonomikos ratas ir išjudinamas sąstingis. Tai yra pagrindinis ES bruožas: duodama ne žuvis, bet meškerė. Tad ar mes turėtume bijoti imti į rankas gerą meškerę ir išmokti žvejoti? Manau, kad ne.

LIETUVOS MOKSLININKŲ TREMTIES KELIAI

Birželio 14 d. Vilniuje, Mokslų akademijos bibliotekoje, atidaryta paroda "Mokslo darbuotojai - politiniai kaliniai ir tremtiniai". Ji skiriama tragiškųjų birželio įvykių 60-osioms metinėms.

Parodoje eksponuojamos nuotraukos iš tremtinių gyvenimo, tremties bylos, kiti dokumentai, taip pat mokslininkų tremtinių knygos, straipsniai apie Lietuvos gyventojų genocidą. Tarp kitų parodai pateikta ir profesoriaus Juozo Tonkūno bylos kopija. Išryškina mokslininko agronomo, buvusio prieškarinio laikų Žemės ūkio akademijos rektoriaus, švietimo ministro, profesoriaus J. Tonkūno tremties byloje įrašyta: "Už paramą tarptautinei buržuazijai, dalyvavimą kontrrevoliucinėje grupėje ir antitarybinę agitaciją įkalinti 25-erių metų

laikotarpiui nuo 9-osios liepos 1941 m."

Jaudinančioje ekspozicijoje atskleidžiamas likimas tik mažos dalies Lietuvos mokslininkų, jų šeimos narių, kurie buvo persekiojami, kankinami, nuteisti, ištremti. Mokslų akademijos bibliotekos darbuotojos institutuose surinko duomenis apie politinius kalinius ir tremtinius, buvo peržiūrėtos Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijos sukauptos anketos, tačiau tikslų duomenų apie visus persekiotus ir represuotus mokslininkus nėra - šios temos iki šiol dar niekas netyrinėjo. Tad didžiosios tremties pradžios 60-mečiui skirta paroda apsiriboja valstybiniuose mokslo institutuose - buvusioje Lietuvos mokslų akademijos sistemoje dirbusiais žmonėmis.

ELTA

EIMUNTO NEKROŠIAUS PERGALĖ TORŪNĖJE - NEPATENKINTI LENKIJOS KRITIKAI

Absoliuti lietuvių režisieriaus Eimunto Nekrošiaus pergalė tarptautiniame teatrų festivalyje "Kontakt-2001" Lenkijos mieste Torūnėje sukėlė kai kurių lenkų kritikų pasipiktinimą.

Tomasz Moscicki laikraštyje "Życie" rašo, jog festivalio vertinimo komisijos sprendimas pagrindinius apdovanojimus atiduoti E. Nekrošiaus režisuotam "Otelui" kelia nusistebėjimą ir pasipiktinimą. Lenkų kritikas šį sprendimą vadina subjektyviu, kadangi komisijai vadovavo lietuvis Rolandas Rastauskas. T. Moscicki mano, kad tai "nėra geriausias būdas propaguoti savo šalies kultūrą".

Jis negaili kritikos abiem Torūnėje dalyvavusiems lietuvių režisieriams - E. Nekrošiui ir Rimui Tuminui, parodžiusiam festivalyje Nikolajaus Gogolio "Revizorių". "Susidarė įspūdis, kad vienintelis dalykas, kuris abiem režisieriams teatre trukdo, yra kūrinio tekstas. [...] Mūsų rytiniai kaimynai serga vaikiška dabarties liga, o ilgas metus suvaržyti socrealizmo korsetu dabar naudojami artistine laisve", - teigia T. Moscickis.

Žinomas lenkų kritikas Janusz Kowalczyk laikraštyje "Rzeczpospolita" taip pat rašo, jog "dar nė karto vertinimo komisijos ir žiūrovų požiūris į spektaklius taip nesiskyrė kaip šį kartą". Jis sutinka su tuo, kad E. Nekrošiaus režisuotas "Otelas" vertas laurų, tačiau piktinasi, kad neteisingai buvo užmirštas kito žymaus lietuvių režisieriaus R. Tumino "Revizorius". "Nežiūrint prieštaravimų, kuriuos sukėlė vertinimo komisijos sprendimai, be abejonės, "Kontakt-2001" žiūrovų atmintyje išliks kaip vienas iš labiausiai pavykusių festivalių", - pažymi T. Kowalczyk.

"Trybuna" ir "Gazeta Wyborcza" apie festivalį rašo be emocijų ir mano, kad abiejų lietuvių režisierių darbai Torūnėje buvo geriausi.

"Gazeta Wyborcza" pastebi, kad "Otelas" taip pat gavo žurnalistų prizą už geriausią festivalio spektaklį.

Vertinimo komisija "Otelą" pripažino geriausiu festivalio spektakliu, o E. Nekrošiui - geriausiu režisieriumi. Vladui Bagdonui atiteko geriausio festivalio aktorius vardas.

D. Matvejevo nuotraukoje pagrindiniai "Otelas" atlikėjai - V. Bagdonas ir E. Špokaitė.

Verdi "Requiem" koncertas Milano Operos "La Scala" teatre. Kairėje sopranas B. Frittoli, mezosopranas V. Urmanavičiūtė, dirigentas Ricardo Muti ir "La Scalos" orkestras.

BEVEIK PO 100 METŲ M.K.ČIURLIONIO KŪRYBA VĖL LENKIJOJE

Minint Lietuvos ir Lenkijos diplomatinių santykių atnaujinimo 10-metį, rugsėjo pradžioje Varšuvos nacionaliniame muziejuje buvo pristatyti garsiausio lietuvių dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūriniai bei asmenybė. Paskutinį kartą Lenkijoje M.K.Čiurlionio kūryba buvo rodoma beveik prieš šimtmetį, 1906 metais.

Į šalį, kurioje M.K.Čiurlionis mokėsi, brendo ir kūrė, buvo nuvežti 43 tapybos kūrinių, taip pat nemažai graviūrų bei eskizų. Šį lietuvių menininką atskleidė ne vien kaip dailininką bei kompozitorį, bet ir kaip asmenybę. Ekspoziciją papildė 20 amžiaus pradžios geriausių Lietuvos fotografų nuotraukos su garsiuoju kūrėju bei jo gyvenimo aplinka, žiūrovai

išvydo ir paties M.K.Čiurlionio ranka darytas fotografijas. Archyvine medžiaga bei 2 turimais M. K. Čiurlionio paveikslais parodą praturtino ir patys lenkai.

ELTA informuoja, jog kita dalis M.K.Čiurlionio darbų - 34 tapybos ir 5 grafikos paveiksliai - buvo eksponuojami Šveicarijoje, Bellinzono (Bellinzono) miestelyje. Šio miestelio municipalinėje meno galerijoje lietuvių dailininko kūryba pristatoma kartu su italų simbolistais. Paroda čia veikė iki birželio 24 dienos.

Po plačiai nuskambėjusio M.K.Čiurlionio pristatymo Paryžiaus Orsė meno muziejuje kai kas skeptiškai vertino šio dailininko be galo brangių ir reiklios priežiūros kūrinių kelionę į Šveicariją,

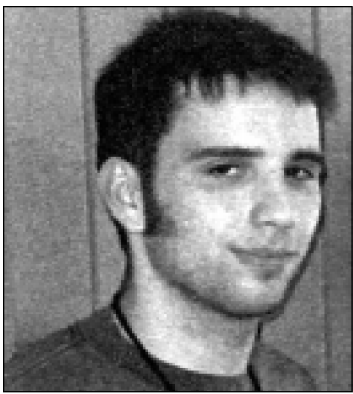
esą M.K.Čiurlionio darbai tampa pigia preke. Tačiau M.K.Čiurlionio dailės muziejaus vadovai surengtoje spaudos konferencijoje priminė, kad parodai Bellinzono ruošiasi dar nuo 1997 metų.

Tuo tarpu parengti ekspoziciją Lenkijos sostinėje skirta vos pusmetis, todėl Varšuvos nacionaliniam muziejui teko atšaukti kai kurias parodas. M.K.Čiurlionio kūriniai šiame mieste bus eksponuojami iki spalio 21 dienos.

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fondams priklauso apie 220 tapytų paveikslių, 700 grafikos darbų ir pieštų eskizų, taip pat nemažai pastelių, per 200 muzikos kūrinių rankraščių, apie pustrėčio šimto laišku.

ELTA

Per visą savo gyvenimą aš norėjau tautiškai dirbti Lietuvos naudai, kaip mano mama, jos tėvai, ir proseneliai. Esu lankęs šeštadieninę mokyklą nuo keturių iki septyniolikos metų amžiaus ir metus mokiausi Vasario Šešioliktosios gimnazijoje, Vokietijoje.

JAVLJS VICEPIRMINKO KULTŪRINIAMS REIKALAMS ŽODIS

Esu tuo laikotarpiu irgi lankęs Neringos stovyklą, Lietuvių skautų sąjungos tautinę stovyklą Bostone 1998 metais ir šokęs penkiose tautinių šokių grupėse.

Kai pradėjau lankyti Bostono universitetą, studijuojant International Relations specializuojantis Foreign Policy and Security Studies Europoje, mano aktyvumas truputį nuvyto, išskyrus tautinius šokius, sunku surasti su kuo galima susikalbėti lietuviškai. Ką esu išmokęs, nenoriu pamiršti; ką nesu išmokęs, reikia išmokti. Aš kada nors gyvensiu Lie-

tuvoje, ir kuo greičiau darbą suksiu Lietuvos kryptimi. Buvo nuostabu, kai man teko dirbti 10-osios PLJK JAVLJS valdyboje. Aš esu vicepirmininkas kultūriniais reikalams. Pradžioje išsiūsdavau e-paštu naujai įsteigtą savaitinį kalendorių, kuris pasiekia aktyvius, Amerikoje gyvenančius lietuvius, kad daugiau žinotų iš Lietuvių Jaunimo Sąjungos Amerikoje.

Šį rudenį keliausiu mokintis semestru į Vilniaus universitetą.

Aras V. Vebra

PAMOKA

Tai buvo labai negražus storas voras. Jisai stovėjo prieš mano veidą. Jo kojos buvo ilgos, jo kūnas plaukuotas. Aš į jį pasižiūrėjus išsigandau. Jo galva buvo didesnė už kūną, akys į mane žiūrėjo ir burna buvo truputį praverta.

Voras stovėjo prie mano lovos palapinėje ir žiūrėjo į mane, aš žiūrėjau į jį: mes abu žiūrėjom į viens kitą. Man buvo įdomu, ką jis galvojo. Spėjau, kad turbūt greit pradės bėgti nuo manęs. O aš žiūrėdama į jį galvojau, kad jis nieko nevertas ir tikrai didelis kliuvynys. Jau buvau pasiruošęs ieškoti bato jam sutrint.

Mačiau batą po savo lo-

vute, bet nenorėjau jo pasiimti, nes kol aš batą būčiau pasiekusi, voras būtų galėjęs pakliūti į mano miegmaišį arba su mano drabužiais susimaišyti; bet juk todėl ir reikėjo jį užmušti - kad negalėtų pakliūti į mano turta. Dar kartą apgalvojus padėti, sugalvojau, kad galėčiau batą pasiekti ir užkabinti šukomis, akių neatitraukdama nuo voro. Pagaliau jau buvau pasiruošęs jį sutrint, batą jau buvo mano rankoj.

Tada mano draugė Greta įėjo į palapinę ir paklausė ką aš darau. Aš jai paaiškinau, kokia yra padėtis, ir jina mane pradėjo barti. Sakė, kad aš neturėčiau užmušti voro, nes

MEDELIS

Tai buvo mažas medelis. Jis buvo labai gražus. Jo trys šakos buvo pilnos žalių lapų. Medis buvo pasodintas viduryje didelės pievos. Žolė augo aplink medį. Sodininkas kasdien tą medį aplankydavo. Jis jam duodavo vandens ir pasikalbėdavo su juo. Jie pasidarė geri draugai. Medis klausydavo, o sodininkas aiškino. Sodininkas aiškino medžiui apie viską: apie pasaulį, apie Lietuvą, apie savo problemas. Sodininkas mylėjo savo medį. Tas medis buvo pilnas džiaugsmo.

Tas medelis augo. Po metų jis praaugo sodininką. Jo trys šakos pasidarė trisdešimt šakų. Sodininkas turėjo pavėsio. Dabar jis galėjo atsistoti po savo medžiu ir skaityti knygas. Jis skaitydavo savo medžiui. Medžiui patiko sodininko kompanija. Jis augo aukštesnį ir platyn. Jo trisdešimt šakelių pasidarė trys šimtai šakų. Medis dabar buvo tris sykius aukštesnis už sodininką. Sodininkas pasidirbo kopėčias ir užlipdavo į savo medį. Ten jis praleisdavo savo dienas.

Medis sodininkui davė vaisių. Sodininkas buvo laimingas.

Medis augo aukščiau ir aukščiau, bet sodininkas pradėjo tolintis nuo medžio. Sodininkas susirado žmoną ir susilaukė vaiko. Tas vaikas buvo berniukas. Tas berniukas buvau aš.

Kai man sukako keturiolika metų, mano tėvas, sodininkas, man padovanojo kirvį. Tas kirvis buvo sidabrinis ir, oi, koks gražus! Jo ašmenys buvo labai aštrūs. Aš labai norėjau tą kirvį išmėginti. Viena mintis man nedavė ramybės. Mano tėtis man pasakė neliesti jo medžio su kirviu. Jo medis buvo vienintelis didelis medis šioje apylinkėje. Jis turėjo tris tūkstančius šakų ir buvo triskart aukštesnis už mūsų namą. Bet man atrodė, kad būtų smagu nukirsti tokį medį. Būčiau tikras medkirtys!

Aš nežinojau, ar medį kirst, ar ne. Pagaliau blogybė apėmė mane, ir aš apsisprendžiau nukirsti tą medį. Atėjau prie to medžio, ir jo milžiniškumas apėmė mane. Mano širdis suvirpėjo. Mano rankos sudre-

man įvyktų nesėkmių ar nelaimių. Vorai yra geri. Tai ji paėmė vorą ir išnešė į lauką. Aš buvau labai linksma, kad ji vorą išnešė į lauką. Tada pagalvojau, kodėl aš norėjau jį užmušti, kaip aš galėjau būti tokia savanaudiška. Taigi, Dievas sutvėrė vorą. Kodėl aš norėčiau jį užmušti? Juk jis man nieko blogo nepadarė. Aš pati būčiau galėjus jį išnešti į lauką, ir mes abu būtume buvę gyvi ir linksmi. Voras turbūt nenorėjo pakliūti į mano palapinę, jis tik netyčia ten pakliuvo, ir aš užpykau ant jo už tai.

Milda Maciulevičiūtė
"Aušros" aukštesniosios
lituanistinės mokyklos
10 sk. mokinė.

bėjo. Aš sukaučiau visą savo jėgą ir daviau didelį smūgį į medį. Aš smogiau ir smogiau kirviu. Medžio skiedros byrėjo. Skiedros skrido į visas puses. Mano rankos pradėjo skaudėti, bet aš tik kirtau tolyn. Viską, ką mano tėvas padarė per trisdešimt metų, aš sunaikinau per vieną dieną.

Medis pradėjo virst žemyn. Šakos lūžo. Medžio gyvenimas baigėsi. Nukrito medis ant žemės, ir tyła apėmė lauką. Aš kirsdamas nesupratau, ką darčiau. Tik žiūrėdamas į nukirstą medį suvokiau, kad viską sugadinau.

Šis įvykis pasiliko manyje. Jis pasiliks manyje amžinai.

Po trejų metų ant nukirsto medžio pradėjo augti augmenija. Žvėreliai apsigyveno rąste. Tas medis pasidarė jų namas. Medžio geras darbas pasaulyje tęsėsi.

Vėjas Belzinskas
"Aušros" aukštesniosios
lituanistinės mokyklos
10 sk. mokinys.

Už šį rašinėlį jis laimėjo 3-ąją premiją JAV LB Švietimo tarybos rašinių konkurse Biliūno "Kliudžiau" stiliumi.

TRISDEŠIMT DEVINTASIS "Dirvos" novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO

Palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.

Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2001 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaūdą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

**Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191**

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinau privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai gražinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius
š.m. **liepos 15-tą dieną, sekmadienį, Tautinių Namų viršutinėje salėje** ruošia tradicinę **"gegužinę po stogu"**. Lietuviški, p. Uldukienės pagaminti pietūs, skalsūs atdaro baro gėrimai, turtingas laimės stalas.
Pradžią **12:30 val. p.p.** Jėjimo auka \$ 10.
Visus apylinkių lietuvius kviečiame maloniai, vėsiai praleisti karštą vidurvasario popietę.

Valdyba

G. Juškėno nuotr.

RENGINIŲ KALENDORIUS

LIEPOS 14 d., šeštadienį, 4 v.p.p. 5-oji, jubiliejinė Gijos gegužinė, Beachland piknikų vietovėje, linksmins akordeonistas Bronius Mūras.

RUGPJŪČIO 12 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinietės.

SPALIO 12 d. penktadienį, 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvių dienos (JAV LB 50-čio sukaktis), "Ažuoliukų" choro koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 14 d. 10:00 v.r. Dievo Motinos parapijos šventovėje Lietuvių dienų iškilmingos mišios (Dalyvauja organizacijų atstovai su vėliavomis) gieda "Exultate" choras, vad. muz. Rita Kliorienė. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 24 d., 6:30 v.v. Lietuvių Namų viršutinėje salėje - Abiturientų/studentų pagerbimo pokylis.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO PRAMOGOS CLEVELANDE

Birželio mėn. iki 30 d. "NASA moterys", Intern'l Women's Air and Space Museum, nemokama paroda Burke Lakefront Airport's Lobby, 1501 N.Marginal Rd. Pirmad. - penktad. 10 v.r. - 4 v.p.p. Tel. 216/623-1111.

Birž. mėn. - rugp. 5 d. Devynių fotografų paroda Clevelando dailės muziejuje, 11150 East Blvd., Cleveland, OH. Antrad.-sekmad. 10 v.r. - 5 v.p.p. Tel. 216/421-7340.

Birž. mėn. - rugp. 16 d. "Drambliai" - senovės ir modernių laikų lydiniai. Cleveland Museum of Natural History, 1 Wade Oval, Cleveland, OH. Tel. 216/231-4600.

Birž. 16 d. 8-10 v.r. 2.5 mylios iškyla drėgnais takais į bebrų kūdras su gamtininku David Dvorak. Brecksville Reserv. iš Vaughn Rd. Parking lot į rytus nuo Riverside Rd. Tel. 440/526-1012.

Birž. 16 d. - liepos 8 d. 9:30 v.r. - 5 v.p.p. (kasdien) dail. Kevin Kelly pastelės paroda "Gamtos portretai". Rocky River Nature Center, 24000 Valley Pkw., North Olmsted, OH. Tel. 440/734-6660.

Birž. 17 d. 8-10 v.r. Poros mylių iškyla ir pusryčiai parke. North Chagrin Reserv., įvaž. Iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

Birž. 17 d. 10 v.r.-5 v.p.p. atšvęskite Tėvo dieną Zoologijos sode. Tą dieną visi tėvai nemokamai įleidžiami į zoologijos sodą. Aplankykit "Tėvų kertę", kur bus įvairūs užsiėmimai, pasigerėkite senų klasikinių automobilių paroda, kur galėsite tėvą nufotografuoti. Jei neturėsite su savim tėvo, skambinkite jam nemokamu telefonu iš zoologijos sodo. 3900 Wildlife Way. Tel. 216/661-6500.

Birž. 19 d. 9:30 v.r.- vidurd. Iškyla jaunoms širdims, Bedford Reserv. nuo Hemlock Creek Picnic Area. Pasiimkite žiūronus paukščiams stebėti. Tel. 440/526-1012.

Birž. 19 d. 5:50 - 10 v.v. Cuyahoga Valley Nat'l Park - "A Celebration of Freedom" - nemokama laisvės šventė. Muzika, dailė, valgiai, iškylos. Tel. 216/524-1497.

Birž. 20 d. 10 v.r.-2 v.p.p. 5 mylių Saulėgražos iškyla kalvų takais, South Chagrin Reserv. - Look About Lodge, Miles Rd. Į rytus nuo Rt. 91 (SOM), Bentleyville, OH. Tel. 440/247-7075. Pasiimkite iš namų priešpiečius ir butelį vandens.

Birž. 21 d. Judson Retirement Community, 1801 Chestnut Dr., Cleveland Hts., OH. Nemokamas pobūvis sode. Registr. Tel. 216/791-2436.

Birž. 21 d. 7 v.v. Sergei Babayan Intern'l Piano Acad. Marathon Recital, The Cleveland Inst. Of Music, 11021 East Blvd., Cleveland, OH. Bilietai: 5 dol. ir 10 dol. Tel. 216/791-5000.

Birž. 22 d. š v.v. - vidurnk. Cleveland Zoological Soc. - Zippity Zoo Doo, metinis vasaros Saulėgražos pobūvis Metroparkų zoologijos sode, 3900 Wildlife Way, Cleveland, OH. Tel. 216/661-6500 ext. 3342.

Birž. 22 d. 7:30 v.v. Carnevale Series "Just Duet", atlieka Karen Gabay and Raymond Rodriguez, buv. Cleveland SanJose baletu žvaigždės. Clevelando dailės muziejus. Bilietai 11 dol - 14 dol. 11150 East Blvd. Tel. 216/421-7340.

Birž. 22 d. 9:30 v.v. Mėnesienos golfas Clevelando Metroparkų golfo aikštėse: Rocky River Reserv. (216/331-1070) ir Shawnee Hills - Bedford Reserv. (440/232-7184). Mokestis: 15 dol. Registruotis iš anksto.

Birž. 23 d. 10 v.r. - 4 v.p.p. Iškyla aplink Hinckley ež.: dviračiais, pėsčiais ir irkluojant luotais / baidarėmis, nuo Hinckley Lake Boathouse. Pasiimkit savo dviračius ir priešpiečius. Luotai/baidarės bus parūpinti. Vietų skaičius ribotas, regist. Tel. 440/526-1012.

Birž. 24 d. 10 v.r. - 4 v.p.p. nemokama Larchmere senienu paroda. Larchmere Blvd., vienas kvartalas nuo Shaker Sq., Cleveland, OH. Baldai, dailė, keramika, senoviniai rūbai ir pn. Tel. 216/229-8919.

Birž. 24 d. 10 v.r. - 6 v.v. Wildwood dailės ir rankdarbių šventė. Wildwood Cultural Center, 7645 Little Mountain Rd., Mentor, OH. Įėjimas: 2 dol. Tel. 440/974-5735.

Birž. 25 d. pusmetinis labdaros pobūvis, The Nature Center at Shaker Hts., OH. Kwispell: An evening of Magic, Wands and Wizards; ant North Woodland tilto, Shaker Hts., OH. Tel. 216/561-8512.

Birž. 26 d. 7:30-8:30 v.v. Hillcrest orkestro koncertas žavingoje parko gamtoje. Atsivežkite patiesalą arba suoliuką sėdėti. North Chagrin Reserv. Forest Picnic Area. Įvaž. Iš Rt. 91 (SOM) Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

Birž. 27 d. Lyric Opera of Cleveland atlieka Jones and Schmidt's "The Fantastics", 7 v.v. Cleveland Institute of Music, 11021 East Blvd., Cleveland, OH. Bilietai: 10 dol.-39 dol. Tel. 216/231-

RETI PAUKŠČIAI

Ar girdėjote kada apie "Lorikeet" papūgėlius, nors jie yra nepaprastai spalvingi ir gražūs. Priežastis: jie yra randami tik Australijos kontinente. Tačiau mūsų laimei tą paukštelį ir gauja jo Australijos bičiuliu - ("cockatoo") papūgų galime iki Darbo dienos šventės matyti Clevelando Metroparkų zoologijos sode, 3900 Wildlife Way, Cleveland, OH. Juos rasite Australijos nuotykių (Australian Adventure) skyriuje. Zoologijos lankymo mokestis 8 dol. suaugusiems, 4 dol. vaikams 2-11 m. ir veltui jaunesniems. Cuyahoga apskrities gyventojai pirmadienį nuo 10 v. r. Iki 5 v. p.p. įleidžiami veltui.

DOLERIS PIETŲ AMERIKOJE

Pavargote ieškodami kur iškeisti dolerius į norimo krašto valiutą? Bandykit atostogas praleisti Pietų Amerikoje. Vis didėja P. Amerikos kraštų skaičius, kur JAV doleris tapo jų valiuta. Nuo š.m. pradžios El Salvador valstybėje JAV doleris tapo oficialia valiuta. Prieš metus Ecuados kraštui įkryėjo vis auganti infliacija, ten "sucre" pinigai tapo pakeistas JAV doleriu. Guatemala irgi žada keistis į JAV dolerius. Argentina jau sulygino savo pežą su JAV doleriu. Pirkkliai mielai ima dolerius Mexico ir Peru kraštuose. Tačiau kraštuose, kur apyvartoje yra vietinė valiuta ir JAV doleris, dolerinės kainos gali būti aukštesnės negu vietinė valiuta. Visados reiktų derėtis su vertelgomis.

Ger.J.

2910. Bus kartojava: 7 v.v. birž. 30 d., liepos 5,6 ir 7 d., irt 2 v.p.p. liepos 1 d.

Birž. 29 d. 10 v.r. -5 v.p.p. Senolių diena Clevelando zoologijos sode. Visi svečiai nuo 55 m. ir vyresni įleidžiami nemokamai. Ten bus pasilinksminimai, muzika. Tai chi pasirodymai ir virš 50 parodų dalyvių, kurie teiks informaciją, tikrins sveikatą ir dalins suvenyrus. 3900 Wildlife Way, Cleveland, OH. Tel. 216/661-6500.

Birž. 29 d. 8 v.v. nemokamas koncertas: Rootstock su Hard Rain, Chris Reynolds, Tim Wallace, Timber Wolves. Cain Park - Alma Theater, Cleveland Hts., OH;

Nukelta į 12 p.

A. † A. STEFANIJAI KUZMICKIENEI- JURKŪNAITEI

Viešpačiui pašaukus pas save, jos dukras DANGUOLĘ ir MILDA su šeima, sūnus - JURGĮ, STASĮ ir KESTUTĮ su šeimomis, seserį TEOFILĘ su vyru BALIU, brolių JONĄ JURKŪNĄ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

*Danguolė Griganavičienė
Vanda ir Vaclovas Mažeikai
Pranė ir Julius Pakalkai
Valerija Šimkienė
Nora Valiukėnienė
Leokadija Žvynienė*

A. † A. STEFANIJAI KUZMICKIENEI- JURKŪNAITEI

mirus, Lietuvių Tautinio Kultūros Fondo pirmininkui JONUI JURKŪNUI, jo šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

*Lietuvių Tautinio Kultūros
fondo valdyba*

Atkelta iš 11 p.

Birž. 30 d. 1 v.p.p. mergaičių 10-17 m. golfo žaidynės Clevelando Metroparkų Shawnee Hills Golf Course. Mokestis: 8 dol. Registr. Tel. 440/232-7184.

Birž. 30 d. 8 v.v. nemo-kamas koncertas: Rootstock su The McKnights, Gusty and Sean, Michael Spiro, Dan Levenson. Cain Park - Alma Theater, Cleveland Hts., OH.

Birž. 30 - rugp. 5 d. 10 v.r. - 7 v.v. kasdien Great Lakes Medieval Faire - Viduramžių mugė. I-90 exit 218 į pietus Rt. 534 septynias mylias. Viduramžių temų pasirodymai. Bilietas: 13.95 dol. Tel. 1-888/633-4382.

Ger.J.

KARO VETERANAI NEGATYVIAI VERTINO BIRŽELIO SUKILIMĄ

Vilnius, birželio 13 d. (BNS). Lietuvoje gyvenantys Sovietų pasaulinio karo veteranai, kovoję prieš hitlerinę koaliciją, minėdami Vokietijos ir SSRS karo bei Lietuvos žydų genocido pradžios 60-metį, surengė mokslinę konferenciją "Kai kurios 1941 metų birželio sukilimo istorijos problemos". Konferencijoje dalyvavo Seimo nariai socialdemokratai, istorikai.

Lietuvoje gyvenančių antihitlerinės koalicijos karių sąjungos pirmininkas Petras Eidukas konferencijoje apgai-

lestavo, kad birželio 23-osios sukilimas vertinamas kontroversiškai. "Svarbu objektyviai įvertinti tų dienų įvykius. Tai aktualu ne tiek nuėinančiai, kiek jaunajai kartai".

Istorikas Rimgaudas Mališauskas pranešime "Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) vertinimo klausimu" citavo JAV gyvenančių ir dirbančių žinomą lietuvių istoriką Saulių Sužiedėlį, teigiantį, kad nepriklausomybės atkūrimą deklaravusio LAF ir jo sudarytos Lietuvos laikinosios vyriausybės veiklą temdo šešėliai, kad per visą mūsų šalies istoriją nebuvo tiek nužudyta žmonių, kiek per pirmuosius karo mėnesius.

"Sukilimo organizatoriai nedviprasmiškai stojo į Antrąjį pasaulinį karą sukėlusio,

daugiau kaip pusę Europos okupavusio ar kitaip pajungusio hitlerinio agresoriaus pusę, žavėjosi Reicho galia ir tikslais, praktiškai atsidūrę kitoje antihitlerinės koalicijos barikadų pusėje", - komentavo R.Mališauskas. "Drauge su sukilimu prasidėjusios žydų žudynės dar labiau pakenkė Lietuvos laisvės bylai", - konstatavo jis.

"LAF ir jam vadovavęs Kazys Škirpa gerai žinojo nacių tikslus - išplėsti "vokiškąją erdvę" į Rytus, nepaliekant vietos Lietuvai ir lietuviams - kalbėjo Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas Bronius Vaitkevičius. "Naciai šią organizaciją toleravo tik iki tol, kol jiems buvo naudinga žygyje per Lietuvą. Po to LAF ir jo sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė buvo likviduoti, o K.Škirpa praktiškai internuotas, neįsileidus jį į Lietuvą.

Paradoksalu, kad jėgos, skelbusios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, iš esmės tapo jos duobkasėmis", - sakė B.Vaitkevičius. Pasak Peisacho Freidheimo, daugumas Lietuvos istorikų šių dienų veikaluose būtent šitaip vertina anuometinę situaciją. Tačiau yra ir kitokių vertinimų, pavyzdžiui, išdėstytų Algimanto Liekio knygoje "Lietuvos laikinoji vyriausybė".

Seimo narys Algimantas Salamakinas priminė, kad Seimui pernai teko atšaukti sprendimą, birželio 23-ąją prilyginančių Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vasario 16 ir kovo 11 dienų aktams.

Patiksliname, jog gegužės 29d. laidoje Los Angeles Dramos sambūrio nuotraukoje turi būti: Aktoriai Amandas Ragauskas-Mikalajus Konstantinas Čiurlionis ir Vaida Kiškitytė - Sofija.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ
 METAMS - \$35,
 PUSEI METŲ - \$20,
 PIRMA KLASE - \$58,
 ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

EUROPA TRAVEL 692-1700
 LOWEST AIR FARES
 available worldwide
EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE
 passports - visas - prepaid tickets
SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS
"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.
 Complete Front End Service
 481-5397
 New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
 • Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
 Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200 th St.
 Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, Oh. 44119
 Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

 William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt
 Barbara Jakubs Schmidt
 Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
 936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
 Telefonas: (216) 531-7770
 Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
 LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
 Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
 767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
 DARBO VALANDOS:
 Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
 Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
 Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
 Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
 KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Born To Travel

 26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
 CLEVELAND, OH 44122
 Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
 Fax: (216) 831-5028
KELIONĖS Į LIETUVĄ - 2001
 Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis
 Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
 Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

 Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
 State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
 Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas
V. R. MATAS Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas
 Visi teisiniai pataravimai
 17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
 (216) 486-2530 (440) 473-2530